

Najwyższa Izba Kontroli
Departamentu Skarbu Państwa i Prywatyzacji

Nr ewid. 6/2000/I1999/002/DSP

***Informacja o wynikach kontroli
sprawowania przez Skarb Państwa nadzoru nad
działalnością Stoczni Gdynia S.A.***

I. CZĘŚĆ OGÓLNA

Tematyka, badany okres, czas przeprowadzenia kontroli

1. Charakterystyka kontroli

Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w I półroczu 1999 r. w Ministerstwie Skarbu Państwa (MSP) kontrolę doraźną dotyczącą sprawowania nadzoru przedstawicieli Skarbu Państwa nad działalnością Stoczni Gdynia SA. Kontrola podjęta została z inicjatywy własnej NIK, w nawiązaniu do dezyderatu nr 4 Sejmowej Komisji Skarbu Państwa, Uwłaszczenia i Prywatyzacji oraz wystąpień poselskich do Prezesa NIK.

Tematyka kontroli obejmowała sprawowanie nadzoru nad działalnością Stoczni Gdynia SA w latach 1996-1998 przez Ministra Przekształceń Własnościowych (Ministra PW), a następnie Ministra Skarbu Państwa (Ministra SP) oraz przedstawicieli Skarbu Państwa wykonujących obowiązki statutowe i prawa z akcji Stoczni Gdynia SA, a także wywiązywanie się Stoczni ze zobowiązań finansowych na rzecz Państwa. Dla przedstawienia wpływu przemian własnościowych na funkcjonowanie Stoczni, badaniami kontrolnymi objęto również główne zdarzenia dotyczące Stoczni od czasu jej przekształcenia w jsSP.

Cel i zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny działań Ministra PW/Ministra SP i jego przedstawicieli wykonujących obowiązki reprezentantów Skarbu Państwa w Stoczni

Gdynia SA, w tym w szczególności:

- a) sprawowania nadzoru nad procesem prywatyzacji Stoczni,
- b) sprawowania nadzoru właścicielskiego przez MSP nad działalnością Stoczni, w tym:
  - nadzorowania prawidłowości funkcjonowania organów spółki i dokonywanie ocen z ich działalności,
  - nadzorowania całości zagadnień ekonomicznych i organizacyjno-prawnych, związanych z działalnością Spółki,
  - prowadzenia spraw związanych z reprezentowaniem interesów Skarbu Państwa w zakresie wykonywania praw z akcji,
  - zabezpieczenia interesów Skarbu Państwa w Statucie Spółki
  - realizacji uchwał WZA,
- c) udziału przedstawicieli Skarbu Państwa w procesie decyzyjnym Rady Nadzorczej, w zakresie nadzoru nad działalnością Zarządu Spółki, w sprawach:
  - utworzenia Trójmiejskiej Korporacji Stoczniowej SA (TKS SA), jako Spółki zależnej, mającej dla Stoczni znaczenie strategiczne,
  - zakupu przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej SA w upadłości i roli Stoczni Gdynia SA w tej transakcji,
- d) wpływu prywatyzacji Stoczni na efektywność jej funkcjonowania,

Uczestnicy kontroli, jednostki kontrolowane^{e)} celowości podjęcia przez Ministra SP decyzji o

przeniesieniu praw wieczystego użytkowania gruntów oraz własności budynków i budowli Stoczni Gdańskiej SA w upadłości w związku z zawarciem przez Syndyka umowy sprzedaży tego Przedsiębiorstwa,

a także dokonanie oceny wywiązywania się Stoczni Gdynia SA ze zobowiązań finansowych na rzecz Państwa.

Badania kontrolne przeprowadził Departament Skarbu Państwa i Prywatyzacji NIK, Delegatura NIK w Gdańsku oraz na zlecenie tejże Delegatury: Urząd Kontroli Skarbowej w Gdańsku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Gdańsku i Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku. Badaniami kontrolnymi objęto MSP oraz Stocznę Gdynia SA.

Źródła informacji oraz ocen i uwag

Obok dokumentacji zgromadzonej w wyniku kontroli, w tym na podstawie art. 29 pkt. 2 lit. f, przy opracowaniu niniejszej informacji wykorzystano ustalenia i oceny zawarte w informacji o wynikach kontroli funkcjonowania przedsiębiorstw przemysłu stoczniowego w warunkach gospodarki rynkowej¹.

2. Synteza ustaleń kontroli i ocena kontrolowanej działalności.

1. Podejmowane w latach 1991-1995, tj. w okresie poprzedzającym faktyczne decyzje prywatyzacyjne, działania zmierzające do poprawy sytuacji ekonomiczno-finansowej Stoczni Gdynia SA okazały się nieskuteczne.
- 1.1. Przekształcenie w listopadzie 1991 r. Stoczni im. Komuny Paryskiej w jsSP Stocznia Gdynia SA, nie poparte restrukturyzacją Przedsiębiorstwa i zmianami w zarządzaniu nie poprawiło złej sytuacji ekonomicznej tego podmiotu. Częściowego usprawiedliwienia tych zjawisk - zwłaszcza w początkowym okresie - należy upatrywać w wystąpieniu niekorzystnych czynników zewnętrznych, związanych m.in. z cofnięciem Stoczni ok. 20% dotacji przedmiotowych oraz gwałtownym wzrostem cen materiałów i kosztów finansowych. Na koniec 1993 r. straty Stoczni sięgające ponad 303 mln zł, przekroczyły o 82 mln zł przychody ze sprzedaży uzyskane w tym roku, w konsekwencji czego utraciła ona możliwość finansowania swojej działalności. Alternatywą rozważanego procesu upadłościowego było podjęcie bankowego postępowania ugodowego. (str. 15-16)
- 1.2. Wszczęte we wrześniu 1993 r. postępowanie ugodowe i trwające zbyt długo, bowiem zakończono je dopiero we wrześniu 1995 r., nastąpiło w sytuacji nie

---

¹ Znak D-41033/95, nr ewid. 15/96/A 952/A - maj 1996 r.

zatwierdzonych bilansów przedsiębiorstwa za lata 1991-1992. Przez okres ok. 2 lat Zarząd Spółki i Minister PW nie wypracowali wspólnego stanowiska w sprawie wielkości kapitału akcyjnego Spółki, podlegającego zamianie na akcje.

Przeprowadzona ugoda bankowa, chroniąca Stocznę przed upadłością, przyniosła jedynie efekty w postaci jej oddłużenia o kwotę 237 mln zł. Nie doprowadziło to jednak do znaczącej poprawy bieżącego funkcjonowania Spółki. Pomimo bezpośredniego nadzoru banków i ustanowienia dla Rady Nadzorczej uprawnień o charakterze zarządczym nie dokonano w latach 1995-1996 znaczących zmian w funkcjonowaniu tego podmiotu. Osiągnięty w 1994 r. zysk netto w kwocie 222,2 mln zł, nie odzwierciedlał rzeczywistej sytuacji Spółki, był bowiem wynikiem zysków nadzwyczajnych, powstałych w zapisach księgowych po zakończeniu postępowania ugodowego. Stocznia zakończyła działalność gospodarczą w 1994 r. stratami w wysokości 15,3 mln zł. W latach 1995-1996 straty na działalności Spółki szybko narastały i na koniec 1996 r. wyniosły już 115,7 mln zł. (str. 16-19)

2. Niewłaściwe było sprawowanie nadzoru właścicielskiego w Stoczni Gdynia SA w latach 1996-1998 przez Ministra PW a następnie Ministra SP. (udział Skarbu Państwa w kapitale akcyjnym Stoczni zmniejszył się w tym okresie z 46,67% do 34,71%, w wyniku udostępnienia części akcji pracownikom). Nadzór właścicielski nad Stocznia miał ogólny charakter i skoncentrowany był w zasadzie na przygotowywaniu decyzji dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy (WZA). Nadto, w ocenie NIK, nienależycie zabezpieczono w Statucie Spółki możliwość nadzoru nad działalnością Stoczni Gdynia SA poprzez przedstawicieli Skarbu Państwa w Radzie Nadzorczej.

- 2.1. Skarb Państwa dokonał konwersji wierzytelności na akcje Stoczni Gdynia SA, w łącznej kwocie ponad 108 mln zł, uzyskując 46,67% udział w kapitale akcyjnym, m.in. w wyniku bankowego postępowania ugodowego, w którym poniósł największe spośród wierzycieli koszty (ponad 83,3 mln zł), wynikające z umorzenia należności. Na wniosek przedstawiciela Skarbu Państwa, NWZA dokonało w dniu 25 stycznia 1996 r., zmiany Statutu Stoczni w wyniku której, w 11 osobowej Radzie Nadzorczej Stoczni, Skarb Państwa uzyskał prawo do 5 mandatów, przy czym 2 członków wyznaczał bezpośrednio Minister SP i kolejnych 3 pośrednio, w wyniku wskazań przez pracowników Stoczni. Prawo do 6 mandatów uzyskały 2 banki, tj. Pomorski Bank Kredytowy SA w Szczecinie oraz Bank Handlowy w Warszawie SA (po 3 mandaty każdy). Zmiana Statutu Stoczni dotyczyła również rozszerzenia uprawnień Rady Nadzorczej, ograniczających jednocześnie możliwości podejmowania samodzielnych decyzji przez Zarząd Spółki, m.in. w sprawach: inwestycyjnych, zbywania i nabywania majątku, a także obciążania nieruchomości Spółki z tytułu zabezpieczeń prawnych, kredytów, pożyczek i gwarancji.

W wyniku umów, zawartych przez ww. banki, od dnia 9 lipca 1996 r. prawa korporacyjne w Stoczni w ich imieniu wykonywał Polski Bank Rozwoju SA w Warszawie, wyznaczając 6 swoich przedstawicieli do Rady Nadzorczej. Tym samym Bank ten przejął de facto nadzór nad działalnością Spółki. (str. 23-26)

- 2.2.** Po utworzeniu w czerwcu 1997 r. SFI SA przez 3 osoby fizyczne, pełniące jednocześnie w Stoczni Gdynia SA funkcje: Prezesa Zarządu (50% akcji w SFI SA), Wiceprezesa Zarządu (33,33% akcji) i Członka Rady Nadzorczej (16,66% akcji) i po przejęciu 39,13% akcji Stoczni przez SFI SA od banków, nadzór właścicielski i zarządczy skoncentrowany został de facto w rękach tych samych osób. Występując w imieniu SFI SA oraz posiadając pełnomocnictwa banków (Statut Stoczni nie został w tym względzie zmieniony) Prezes Zarządu SFI SA, będący jednocześnie Wiceprezesem Zarządu Stoczni Gdynia SA, odwołał w marcu 1998 r. 4 spośród 6 przedstawicieli reprezentujących banki w Radzie Nadzorczej Stoczni Gdynia SA i wyznaczył nowych członków, reprezentujących interesy SFI SA. (str. 29-30)
- 2.3.** W wyniku przejęcia 39,13% akcji Stoczni przez SFI SA, a także po nieodpłatnym udostępnieniu pracownikom (w kwietniu 1998 r.) 11,96% akcji, Skarb Państwa utracił większościowy ich pakiet. Posiadając mniejszościową reprezentację w Radzie Nadzorczej, Skarb Państwa utracił również możliwość wdrożenia inicjatyw swoich reprezentantów, m.in. w zakresie powołania przedstawiciela Skarbu Państwa na funkcję Przewodniczącego Rady oraz potrzeby zmian § 16 Statutu, dotyczącego wyboru członków Rady.
- W ocenie Izby, postanowienia § 16 Statutu nie odpowiadały strukturze właścicielskiej Spółki i osłabiały funkcje nadzorcze Ministra SP. W tej sytuacji Skarb Państwa, dysponując 34,71% pakietem akcji, posiadał tylko formalne uprawnienia do powołania 5 reprezentantów Skarbu Państwa w Radzie Nadzorczej, a w rzeczywistości do wyznaczenia jedynie 2 osób, bowiem w dalszym ciągu spoczywał na nim obowiązek zapewnienia 3 mandatów przedstawicielom pracowników. (str. 25,33 i 54)
- 3.** Dokonane zmiany w Statucie Stoczni, dotyczące reprezentacji kapitału w Radzie Nadzorczej, a także omówione wcześniej powiązania personalne we władzach Spółki ograniczały skuteczność działania Rady, w tym zwłaszcza reprezentantów Ministra SP. Podkreślić przy tym należy, iż będący w mniejszości przedstawiciele Skarbu Państwa nie znajdowali dostatecznego merytorycznego wsparcia w MSP.
- 3.1.** Regulamin Organizacyjny MSP określał wprawdzie szeroki zakres nadzoru, nie przewidywał jednak w okresach pomiędzy WZA systemu sprawozdawczości i nie nakładał na reprezentantów Skarbu Państwa obowiązku składania okresowych informacji o działalności Spółki. Brak takich uregulowań powodował, że reprezentanci Skarbu Państwa nie konsultowali z MSP własnych stanowisk

prezentowanych w Radzie Nadzorczej, w tym w sprawach najważniejszych dla Stoczni, dotyczących inwestycji rzeczowych i kapitałowych. (str. 23-25)

- 3.2.** W 1997 r. oraz w styczniu 1998 r., reprezentanci Skarbu Państwa w Radzie Nadzorczej Stoczni wykazywali aktywność we wszelkich aspektach nadzoru nad Stoczną i działaniach jej Zarządu. Do czasu pełnienia funkcji Wiceprzewodniczącego i Sekretarza Rady Nadzorczej, podejmowali oni na bieżąco działania dotyczące rozliczania Zarządu Stoczni z realizacji wyznaczanych zadań. Do stycznia 1998 r., reprezentanci ci kilkakrotnie z własnej inicjatywy informowali pisemnie Ministra SP i Ministra Gospodarki o występujących zagrożeniach dla Spółki, m.in. o niewywiązywaniu się Zarządu Spółki z obowiązków przeprowadzenia procedur podwyższenia kapitału akcyjnego Spółki, o niedostatecznym współdziałaniu Zarządu z Radą Nadzorczą, o potrzebie zmian Statutu Spółki i o tworzonych z udziałem Stoczni podmiotach. W kontekście tych inicjatyw, MSP niedostatecznie wykorzystywało możliwość realnego wpływu na działania Spółki, m.in. poprzez wnoszenie projektów odpowiednich uchwał w trakcie odbywanych WZA. Pozostające bez odpowiedzi ze strony MSP wnioski, propozycje i uwagi reprezentantów Skarbu Państwa, stały się przyczyną zaprzestania, od lutego 1998 r., składania przez nich pisemnych informacji o działalności Spółki.

Uznając dotychczasowy zasób informacji o działalności spółek i jej organów za niedostateczny, Departament Nadzoru i Prywatyzacji I wystąpił dopiero w trakcie kontroli NIK, tj. w dniu 26 marca 1999 r., do przedstawicieli Skarbu Państwa w radach o składanie kwartalnych informacji o działalności nadzorowanych spółek.

Przedstawiciele Skarbu Państwa, wykonujący funkcje Wiceprzewodniczącego i Sekretarza Rady Nadzorczej złożyli w styczniu 1998 r. rezygnację z pełnionych funkcji, uzasadniając tę decyzję faktami nie udostępniania przez Zarząd, wnioskowanych informacji i nadmiernego wpływu SFI SA i Zarządu Stoczni na działalność Rady Nadzorczej. (str. 24-28 i 32-35)

- 3.3.** W ocenie Izby, zatrudnienie od dnia 16 lutego 1998 r. p. K.H.K. na stanowisku Dyrektora Departamentu Spółek Strategicznych i Instytucji Finansowych MSP, przy równoczesnym pełnieniu przez ww. funkcji Przewodniczącego Rady Nadzorczej Stoczni z ramienia prywatnej Spółki SFI SA, stanowiło naruszenie art. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne,² stanowiącymi m.in., że pracownicy urzędów państwowych, zatrudnieni na stanowiskach wymienionych w art. 2 tej ustawy, nie mogą być członkami władz spółek o ile nie są wyznaczeni jako reprezentanci Skarbu Państwa. (str. 30-31)
- 3.4.** Nieskuteczny nadzór nad działalnością Stoczni objawiał się nie tylko w tolerowaniu niewykonywania przez Zarząd uchwał Rady Nadzorczej, lecz także eliminowaniu jej przez pozostałe władze Spółki z udziału w podejmowaniu

---

² Dz. U. Nr 106, poz. 679, ze zm.

strategicznych decyzji. Sytuację tę umożliwiała zmiana Statutu Stoczni, wprowadzona w dniu 27 czerwca 1998 r., na wniosek Zarządu Spółki. Dotyczyło to m.in. kwestii:

- podwyższenia kapitału Spółki poprzez emisję akcji serii “C”, (str. 35-38)
  - utworzenia SFI SA, (str. 26-31)
  - zakupu przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej SA w upadłości. (str. 38-40)
4. Na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o portach i przystaniach morskich³, Minister SP wydał zezwolenie Syndykowi Masy Upadłości Stoczni Gdańskiej SA na przeniesienie praw użytkowania wieczystego gruntów oraz budynków i budowli objętych “Umową sprzedaży przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej SA” na rzecz TKS SA. Minister SP nie uznał się właściwym do oceny skutków finansowych dla Skarbu Państwa wydania decyzji zezwalającej na przeniesienie ww. praw, wycenionych w umowie na 20 mln zł, w sytuacji gdy wartość rynkowa samych gruntów wynosiła (wg nabywcy) ponad 102 mln zł. Minister Finansów - reprezentujący Skarb Państwa jako wierzyciel uprzywilejowany - uznał sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego, a nie układ z wierzycielami, za decyzję korzystniejszą dla budżetu państwa i gminy Gdańsk .

Zezwolenie powyższe stanowiło realizację ostatniego z warunków zawieszających wykonanie tej umowy i kończyło długotrwały proces poszukiwania inwestora, zdolnego do racjonalnego zagospodarowania potencjału Stoczni Gdańskiej SA w upadłości. (str. 46-48 i 52)

4.1. Zawarta w dniu 8 września 1998 r. “Umowa Sprzedaży przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej SA” zabezpieczała, w ocenie Izby, podstawowe interesy pracowników upadłego przedsiębiorstwa. Umowa o nabyciu przedsiębiorstwa upadłej Stoczni Gdańskiej korzystna była również dla głównego inwestora TKS SA, tj. dla Stoczni Gdynia SA. Bezpośrednie powiązanie kapitałowe i produkcyjne obu stoczni, zwiększa ich potencjał wytwórczy i wzbogaca ofertę rynkową budowanych jednostek. W powyższej umowie, TKS SA zobowiązała się m.in., że: (str. 44-49)

- w nabytym przedsiębiorstwie, działającym obecnie pod firmą: Stocznia Gdańska - Grupa Stoczni Gdynia SA, będzie kontynuowana budowa statków i produkcja dla potrzeb przemysłu stoczniowego,
- przejmie i utrzyma przez okres 5 lat zatrudnienie na poziomie nie niższym niż 2.200 pracowników (TKS SA przejęła 2561 pracowników) b. Stoczni Gdańskiej, łącznie z pracownikami przejmie również wszelkie ich uprawnienia wynikające z art. 23’ § 1 Kodeksu Pracy,
- w celu rozbudowy i zwiększenia potencjału produkcyjnego związanego z produkcją statków poniesie w okresie 5 lat nakłady inwestycyjne, stanowiące równowartość 21 mln dolarów USA.

---

³ Dz. U. z 1997 r., Nr 9, poz. 44, ze zm.

- 4.2.** Zakup przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej SA w upadłości stanowił pośrednią formę doinwestowania Stoczni Gdynia SA, czyniąc większym i bardziej komplementarnym jej potencjał produkcyjny. Zakup w ramach upadłego przedsiębiorstwa Centralnego Ośrodka Obróbki i Prefabrykacji Kadłubów zapewnia dodatkowe moce produkcyjne dla Stoczni Gdynia SA na produkcję dalszych 4-6 statków rocznie. (str. 38-39)
- 5.** Niezależnie od przedstawionych powyżej ocen krytycznych w zakresie sprawowanego nadzoru, Izba pozytywnie ocenia dotychczasowe efekty podjętej w 1997 r. restrukturyzacji i transformacji własnościowej Stoczni Gdynia SA. Po latach nieskutecznych działań naprawczych, zmiany podjęte w 1997 r. spowodowały poprawę efektywności ekonomicznej i prowadzenie działalności z zyskiem. Efektem podjęcia w 1997 r. procesów restrukturyzacji i zmian w zarządzaniu było skrócenie cykli produkcyjnych, zwiększenie tonażu i liczby oddanych statków. Rezultatem tych działań było wypracowanie w latach 1997-1998 zysku netto w kwocie kolejno 51,7 mln zł i 114,6 mln zł i wywiązywanie się tego podmiotu z obowiązków finansowych wobec Państwa. (str. 20-23)
- 6.** Najwyższa Izba Kontroli zwraca jednak uwagę na fakt, iż wzrost ekonomicznej efektywności Stoczni Gdynia SA wynikał w dużej mierze z zapewnienia środków obcych na finansowania bieżącej produkcji. Nie poprawiła się natomiast w istotnym zakresie zdolność płatnicza Spółki, co skutkowało ponad 84% stopą zadłużenia. Mając powyższe na względzie, a także fakt nabycia praw użytkowania wieczystego gruntów oraz budynków i budowli Stoczni Gdańskiej SA w upadłości po cenie ponad 12-krotnie niższej od wyceny sporządzonej przez nabywcę, istnieje - zdaniem Izby - potencjalne niebezpieczeństwo, wyrażone także przez Ministerstwo Finansów, skoncentrowania zainteresowania inwestorów na szybkim zdyskontowaniu zysków w wyniku zbycia - atrakcyjnych ze względu na położenie - gruntów wokół Stoczni Gdańskiej, zamiast na zapewnieniu trwałego rozwoju tego Przedsiębiorstwa⁴. (str. 46 i 52)

3. Wnioski.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości m.in. w zakresie sprawowanego nadzoru nad działalnością Stoczni Gdynia SA, Najwyższa Izba Kontroli skierowała do Ministra SP wnioski pokontrolne m.in. w sprawach:

- zasad współdziałania reprezentantów Skarbu Państwa w Radzie Nadzorczej Stoczni Gdynia SA z MSP, w tym realizacji przez TKS SA zobowiązań określonych umową sprzedaży przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej SA,
- zmiany § 16 Statutu Stoczni, dotyczącego wyboru członków Rady Nadzorczej, celem zwiększenia liczby reprezentantów Skarbu Państwa w tej Radzie, proporcjonalnie do posiadanego pakietu akcji,

---

⁴ Z uwagi na fakt dokonania sprzedaży majątku Stoczni Gdańskiej SA w upadłości w postępowaniu sądowym, ocena efektywności tego procesu nie należy do kompetencji Izby.

- niedopuszczania do sytuacji w której zatrudnienie osoby w MSP stanowiłoby naruszenie przepisów wynikających z ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.

II. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

1. Charakterystyka stanu prawnego

Prywatyzacja pośrednia

Metody, sposoby i procedury przekształceń własnościowych określała ustawa z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych⁵ (ustawa o ppp. obowiązująca od dnia 1 sierpnia 1990 r. do dnia 7 kwietnia 1997 r.). Art. 5 ustawy o ppp. stanowił, że przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w jsSP mógł dokonywać Minister PW (od dnia 1 października 199 r. Minister SP), na wniosek dyrektora i rady pracowniczej przedsiębiorstwa, złożony po zasięgnięciu opinii ogólnego zebrania pracowników (delegatów) oraz opinii organu założycielskiego, a także na wniosek organu założycielskiego, złożony za zgodą dyrektora przedsiębiorstwa i rady pracowniczej po zasięgnięciu opinii ogólnego zebrania pracowników. Bilans zamknięcia przedsiębiorstwa państwowego stawał się bilansem otwarcia spółki, przy czym suma funduszy założycielskiego i funduszu przedsiębiorstwa stawała się kapitałem własnym spółki (art. 11 ustawy o ppp.). Pracownicy przekształconego przedsiębiorstwa stawali się z mocy prawa pracownikami spółki (art. 9 ust. 1 ustawy o ppp.). Spółka powstała w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego wstępowała we wszystkie prawa i obowiązki przekształconego przedsiębiorstwa, na spółkę tę przechodziły, z mocy ustawy, uprawnienia i obowiązki przekształconego przedsiębiorstwa wynikające z decyzji administracyjnych (art. 8 ust. 2 i 3 ustawy o ppp.).

Udostępnienie wszystkich akcji należących do Skarbu Państwa powinno nastąpić w ciągu 2 lat od wpisania spółki do rejestru handlowego (art. 19 ustawy o ppp.). Przed udostępnieniem akcji osobom trzecim Minister PW powinien postanowić o przeprowadzeniu analizy:

- stanu prawnego majątku przedsiębiorstwa spółki, ze szczególnym uwzględnieniem roszczeń osób trzecich do tego majątku,
- ekonomiczno-finansowej przedsiębiorstwa spółki, celem ustalenia jego wartości.

Sposób przeprowadzania powyższych analiz Minister PW określił w rozporządzeniu z dnia 20 listopada 1990 r. w sprawie przeprowadzania analiz prawnych i ekonomiczno-finansowych przedsiębiorstwa spółki, ich finansowania oraz kwalifikacji wymaganych od osób dokonujących analiz⁶. Jeżeli wycena wartości

⁵ Dz. U. z 1990 r. Nr 51, poz. 298, Nr 85, poz. 498; zm. z 1991 r. Nr 60, poz. 253, Nr 111, poz. 480; z 1994 r. Nr 121, poz. 591, Nr 133, poz. 685; z 1996 r. Nr 90, poz. 405, Nr 106, poz. 496.

⁶ Dz. U. Nr 2, poz. 10.

przedsiębiorstwa została dokonana przed jego przekształceniem, a udostępnianie akcji ma nastąpić bezpośrednio po przekształceniu Minister PW może zrezygnować z przeprowadzania ww. analizy (art. 20).

Zgodnie z art.36 ust.1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych⁷, (zwanej dalej ustawą o komercjalizacji) uprawnionym pracownikom przysługuje prawo do nieodpłatnego nabycia do 15% akcji spółki należących do Skarbu Państwa według stanu sprzed zbycia pierwszych akcji na zasadach ogólnych, określonych w art. 33 ww. ustawy, z zastrzeżeniem, iż łączna wartość nominalna tych akcji nie może przekroczyć iloczynu liczby uprawnionych pracowników oraz kwoty 18 lub 24 średnich wynagrodzeń miesięcznych w sektorze przedsiębiorstw bez wypłaty z zysku, obliczonych z okresu 6 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym Skarb Państwa zbył akcje na zasadach ogólnych (art. 36 ust. 2 i 3 ustawy o komercjalizacji).

W razie rozpoczęcia udostępniania tych akcji przez Skarb Państwa przed dniem wejścia w życie ustawy o komercjalizacji, nabywanie akcji przez pracowników oraz rolników lub rybaków odbywa się na zasadach określonych w ustawie o ppp. Jeżeli przed tym dniem nie nastąpiło rozpoczęcie procesu udostępniania akcji, zastosowanie znajduje ustawa o komercjalizacji.

Do zbywania i obciążania akcji należących do Skarbu Państwa w spółkach powstałych z przekształcenia przedsiębiorstw państwowych stosowane być powinny przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 27 czerwca 1934 r. - Kodeks handlowy⁸ o ile przepisy rozdziału 3 ustawy o ppp. nie stanowią inaczej.

Zgodnie z art. 18-30 ustawy o ppp., o udostępnianiu akcji należących do Skarbu Państwa oraz o podwyższeniu kapitału akcyjnego w jsSP postanawiał Minister PW⁹. Udostępnienie wszystkich akcji powinno nastąpić w ciągu dwóch lat od dnia wpisania spółki do rejestru handlowego chyba, że Rada Ministrów ustaliła dłuższy termin.

Stosownie do postanowień ustawy o ppp., akcje należące do Skarbu Państwa były zbywane odpłatnie (art. 18 ust. 2), w następującym trybie (art. 23): w drodze przetargu, na podstawie oferty ogłoszonej publicznie bądź w wyniku rokowań podjętych na podstawie publicznego zaproszenia. Rada Ministrów mogła, na wniosek Ministra PW, zezwolić na inny niż ww. tryb zbycia akcji. Zbycie praw z akcji Skarbu Państwa bez zgody Rady Ministrów w innym trybie było z mocy prawa nieważne.

⁷ Dz. U. z 1996 r. Nr 118, poz. 561; zm. z 1996 r. Nr 156, poz.775; zm. z 1997 r. Nr 32, poz.184; Nr 98, poz.603; Nr 106, poz.673; Nr 121, poz.770; Nr 141, poz.945; Nr 137, poz.926;

⁸ Dz. U. Nr 57, poz. 502; zm. z 1946 r. Nr 57, poz. 321; z 1950 r. Nr 34, poz. 312; z 1964 r. Nr 16, poz. 94; z 1988 r. Nr 41, poz. 326; z 1990 r. Nr 17, poz. 98, Nr 51, poz. 298; z 1991 r. Nr 35, poz. 155, Nr 94, poz. 418, Nr 111, poz. 480; z 1994 r. Nr 121, poz. 591; z 1995 r. Nr 96, poz. 478.

⁹ Z dniem 30 września 1996 r., utraciła moc ustawa z dnia 13 lipca 1990 r. o utworzeniu urzędu Ministra Przekształceń Własnościowych. Od dnia 1 października 1996 r. weszła w życie ustawa o urzędzie Ministra Skarbu Państwa (Dz. U.. Nr 106, poz. 497).

Minister PW mógł również przed udostępnieniem akcji osobom trzecim przejąć za Skarb Państwa nieodpłatnie, za zgodą Ministra Finansów, część lub całość długów spółki (art. 22 ust. 1).

Spółka akcyjna Organami spółki akcyjnej są zarząd, rada nadzorcza, walne zgromadzenie. Zarząd reprezentuje spółkę w sądzie i poza sądem. Członków zarządu spółki akcyjnej obowiązuje zakaz zajmowania się działalnością konkurencyjną - z mocy ustaw szczegółowych¹⁰ oraz kodeksu handlowego chyba, że statut spółki wyraźnie by zezwalał na takie członkostwo lub zatrudnienie w innych spółkach¹¹. Nadto, gdy rzecz dotyczy się członków zarządu jsSP lub spółek z ponad 50% udziałem Skarbu Państwa, to pracownicy takich spółek, zajmujący stanowiska prezesa, wiceprezesa i członka zarządu, na podstawie przepisów - art. 2 ust. 1 pkt. 7 - ustawy z dn. 5 czerwca 1992 r. o ograniczeniu działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne¹², pod rygorem odwołania ze stanowiska, nie mogli i nie mogą być członkami zarządów, rad nadzorczych lub komisji rewizyjnych spółek prawa handlowego ani też być zatrudnieni lub wykonywać innych zajęć w tych spółkach¹³. W art. 483 K.h. przewidziana jest odpowiedzialność karna dla członka zarządu, który nie zgłosił upadłości spółki mimo powstania warunków uzasadniających taką decyzję.

Rada nadzorcza zobowiązana jest wykonywać stały nadzór nad działalnością spółki. W spółkach powstałych w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego pracownicy spółki wybierają jedną trzecią składu rady nadzorczej.

Przedmiotem zwyczajnego walnego zgromadzenia powinno być: rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok ubiegły; powzięcie uchwały o podziale zysków lub o pokryciu strat; udzielenie władzom spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków.

Restrukturyzacja finansowa Ustawa z dnia 3 lutego 1993 r. o restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i banków oraz o zmianie niektórych ustaw¹⁴

---

¹⁰ Ustawa z 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej, art. 25a. 1. Osoba pełniąca kierownicze funkcje w podmiotach gospodarczych nie może zajmować się interesami konkurencyjnymi, a w szczególności uczestniczyć w spółkach konkurencyjnych jako wspólnik lub członek władz ustawy (Dz. U. nr 41/88 poz. 324 ze zm.).

¹¹ Kodeks handlowy - art. 375. § 1. Członek zarządu nie może bez zezwolenia spółki zajmować się interesami konkurencyjnymi ani też uczestniczyć w spółce konkurencyjnej jako spółnik jawny lub członek władz. § 2. Jeżeli statut nie stanowi inaczej, zezwolenia udziela organ, powołany do ustanowienia zarządu.

¹² Dz. U. nr 56/92 poz. 274 ze zm.

¹³ Por. art. 2.9 ustawy z dn. z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. nr 106/97 poz. 679 ze zm.). Zakaz nie dotyczy tych osób, które zostały skierowane do działania w spółkach prawa handlowego jako reprezentanci Skarbu Państwa.

¹⁴ Dz. U. Nr 18, poz. 82, zm. z 1996 r. Nr 52, poz. 235, Nr 106, poz. 496.

(zwana dalej ustawą restrukturyzacji) weszła w życie w dniu 19 marca 1993 r. i dotyczyła dłużników będących przedsiębiorstwami państwowymi, jsSP oraz spółkami, w których udział kapitału Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych i jsSP przekraczał łącznie 50%. Banki, działające w imieniu własnym lub w imieniu i za zgodą grupy banków mogły na wniosek dłużnika (art. 7 ustawy o restrukturyzacji), wszcząć bankowe postępowanie ugodowe (bpu.), po spełnieniu jednego z następujących warunków:

- wierzytelności banku lub grupy banków stanowiły powyżej 10% ogólnej kwoty zobowiązań dłużnika a zarazem przekraczały kwotę ówczesnych 100 tys. zł,
- wierzytelności banku lub grupy banków stanowiły powyżej 20% ogólnej kwoty zobowiązań;

W okresie od wszczęcia bpu. do czasu jego umorzenia, albo uprawomocnienia się ugody (zawartej w ramach tego postępowania) lub jej uchylecia przez sąd obowiązywało:

- zawieszenie toczących się wcześniej postępowań: układowego lub upadłościowego,
- zakaz dokonywania spłat wierzytelności objętych bpu.,
- zakaz wszczynania i kontynuacji egzekucji wierzytelności objętych bpu. (postępowanie egzekucyjne już wszczęte, z mocy prawa ulega zawieszeniu).

Wszczęcie bpu. mogło nastąpić w ciągu 3 lat od wejścia w życie ustawy, tj. do dnia 19 marca 1996 r.

Ustawa o restrukturyzacji stanowi, że w procesie bpu. Minister PW:

- zawiadamiany jest przez bank o wszczęciu bpu. (art. 14 ust. 3 pkt. 3),
- zobowiązuje się jako akcjonariusz spółki dłużnika do zbycia akcji (art. 16 ust. 3 pkt. 3),
- przekształca dłużnika - przedsiębiorstwo państwowe - w jsSP lub wyraża zgodę na wniesienie przedsiębiorstwa do spółki, o ile jest to warunkiem zawartym w ugodzie (art. 17 ust. 1),
- podpisuje ugodę zawierającą warunek komercjalizacji przedsiębiorstwa (art. 20 ust. 5),
- zawiadamiany jest przez bank o zawarciu ugody (art. 21 ust. 1 pkt. 3) oraz o jej uprawomocnieniu (art. 25 ust. 2),

W postępowaniu bankowym, Skarb Państwa może zarówno reprezentować interesy właścicielskie dłużnika, jak też być wierzycielem. Ustawa przewiduje, iż w pierwszym przypadku (dla przedsiębiorstw i jsSP) Skarb Państwa reprezentuje Minister PW, w drugim - Minister Finansów. Jeżeli ugoda obejmuje wierzytelności Skarbu Państwa, Minister Finansów lub osoba przez niego upoważniona :

- podpisuje ją w imieniu Skarbu Państwa,

- desygnuje swojego przedstawiciela do rady wierzycieli, jeśli jej powołanie przewidziano w ugodzie bankowej.

Ustawa o restrukturyzacji nie wyklucza, że ugoda bankowa może przewidywać podział między wierzycieli akcji preferencyjnych, które nie znajdą nabywców spośród osób uprawnionych oraz, że akcje zatrzymane przez Skarb Państwa jako wierzyciela, zostaną przeznaczone do realizacji uprawnień pracowniczych i repriwatyzacyjnych.

Prawo upadłościowe

Aktem prawnym regulującym proces upadłościowy jest rozporządzenie z mocą ustawy Prezydenta RP z dnia 24 października 1934 r. Prawo upadłościowe¹⁵. Upadłość podmiotu gospodarczego będzie ogłoszona w przypadku zaprzestania płacenia długów, które nie ma charakteru krótkotrwałego wskutek przejściowych trudności (art. 1 §1 w związku z art. 2), gdy jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie długów (art. 1 §3).

Postępowanie upadłościowe jest szczególnego rodzaju postępowaniem sądowym, które ma charakter postępowania nieprocesowego¹⁶. Sprawy z zakresu prawa upadłościowego należą do właściwości sądów gospodarczych¹⁷. Po ogłoszeniu upadłości dalsze postępowanie toczy się w tym sądzie, który ogłosił upadłość (art. 64). Czynności tego postępowania pełni sędzia-komisarz, z wyjątkiem czynności, które należą do sądu (art. 67 §1). Wyznaczony przez sąd syndyk zarządza majątkiem upadłego i przeprowadza jego likwidację (art. 90). Likwidacja następuje m.in. przez sprzedaż ruchomości i nieruchomości (art. 112), przy czym, przedsiębiorstwo upadłego winno być (jeżeli to możliwe) sprzedane jako całość (art. 113 §1). Czynności syndyka nie podlegają badaniu Najwyższej Izby Kontroli.

2. Kalendarium ważniejszych wydarzeń dotyczących Stoczni Gdynia SA oraz postanowienia sądów w sprawie sprzedaży Stoczni Gdańskiej SA w upadłości

- 1991-11-12** przekształcenie Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni w jsSP Stocznia Gdynia SA.
- 1991-11-29** wpisanie Stoczni Gdynia SA do rejestru handlowego przez Sąd Rejonowy w Gdańsku.

---

¹⁵ Tekst jednolity: Dz. U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512; z 1994 r. Nr 1, poz. 1; z 1995 r. Nr 85, poz. 426, Nr 85, poz. 426; z 1996 r. Nr 6, poz. 43, Nr 43, poz. 189 i Nr 106, poz. 496.

¹⁶ K. Piasecki *"Prawo upadłościowe ... z komentarzem"*, str. 78, Wyd. Branta, Bydgoszcz 1994 r.

¹⁷ Ustawa z dnia 24 maja 1989 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych (Dz. U. Nr 33, poz. 175; z 1990 r. Nr 14, poz. 88).

- 1993-09-28** wszczęcie bankowego postępowania ugodowego przez Pomorski Bank Kredytowy SA w Szczecinie w zakresie konwersji zadłużenia Stoczni Gdynia SA na jej akcje.
- 1993-12-28** zawarcie ugody bankowej.
- 1995-09-26** zakończenie wydawania akcji 740 wierzycielom Stoczni w tym: objęcie przez Pomorski Bank Kredytowy SA w Szczecinie 20,472% akcji i przez Bank Handlowy w Warszawie SA 18,662% akcji Stoczni Gdynia SA - zakończenie bankowego postępowania ugodowego.
- 1997-06-25** utworzenie SFI SA przez 3 osoby fizyczne, pełniące jednocześnie funkcje Prezesa i Wiceprezesa Zarządu oraz Przewodniczącego Rady Nadzorczej Stoczni Gdynia SA.
- 1997-11-** zakup od banków 39,13% akcji Stoczni przez SFI SA.
- 1998-07-23** zezwolenie udzielone przez Sąd Rejonowy w Gdańsku, Wydział XII Gospodarczy - Rejestrowy, syndykowi masy upadłości firmy Stocznia Gdańska SA na sprzedaż z wolnej ręki przedsiębiorstwa upadłego firmom Stocznia Gdynia SA i EVIP Progress SA na warunkach określonych w "protokole z wyboru najkorzystniejszej oferty zakupu przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej SA".
- 1998-08-24** utworzenie TKS SA z siedzibą w Gdyni przez Stocznnię Gdynia SA, EVIP Progress SA i osobę fizyczną.
- 1998-09-08** zawarcie Przedwstępnej Umowy Sprzedaży przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej SA w upadłości pomiędzy Syndykiem masy upadłościowej Stoczni Gdańskiej, a Stocznnią Gdynia SA i Spółką EVIP Progress SA.
- 1998-09-08** oświadczenie notarialne nabywców przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej SA w upadłości, złożone w obecności Syndyka i TKS SA, o przekazaniu ww. praw nabycia na rzecz TKS SA.
- 1998-09-08** zawarcie Umowy Sprzedaży przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej pomiędzy Syndykiem masy upadłościowej Stoczni Gdańskiej, a TKS SA.
- 1998-09-28** wystąpienie Prezesa Zarządu Stoczni Gdańskiej SA w upadłości z pozwem do Sądu Wojewódzkiego w Gdańsku przeciwko Syndykowi i TKS SA o ustalenie, że Umowa Sprzedaży przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej jest nieważna oraz o zakazanie pozwanym podejmowania jakichkolwiek czynności związanych z wykonaniem Umowy. W uzasadnieniu Powód podał, iż Syndyk Masy Upadłościowej dokonując sprzedaży Przedsiębiorstwa TKS SA postąpił niezgodnie z

postanowieniem Sędziego Komisarza z dnia 23 lipca 1998 r. Sędzia Komisarz zezwolił bowiem na sprzedaż Przedsiębiorstwa spółkom Stocznia Gdynia SA i EVIP Progress SA.

- 1998-10-05** oddalenie przez Sąd Wojewódzki w Gdańsku-IX Wydział Gospodarczy wniosku Powoda, z uzasadnieniem, iż Stocznia Gdańska SA jako upadły nie posiada uprawnienia do występowania w powyższej sprawie w charakterze powoda. W związku z brakiem legitymacji procesowej formalnej Sąd nie dokonał oceny wiarygodności roszczenia.
- 1998-12-01** wydanie przez Ministra SP zezwolenia na przeniesienie przez Syndyka Masy Upadłości na rzecz TKS SA praw użytkowania wieczystego gruntów i własności budynków i budowli wchodzących w skład masy upadłości Stoczni Gdańskiej SA.
- 1998-12-03** zawarcie przez Syndyka umowy przeniesienia prawa użytkowania wieczystego na TKS SA, wydanie przez Syndyka majątku materialnego i niematerialnego Stoczni Gdańskiej i przejęcie jej przedsiębiorstwa przez TKS SA.
- 1998-12-03** zmiana firmy TKS SA na firmę Stocznia Gdańska-Grupa Stoczni Gdynia SA z siedzibą w Gdańsku.
- 1999-01-27** oddalenie przez Sąd Okręgowy w Gdańsku-IX Wydział Gospodarczy powództwa Stoczni Gdańskiej SA w upadłości przeciwko Syndykowi Masy Upadłości Stoczni Gdańskiej i Stoczni Gdańskiej-Grupie Stoczni Gdynia SA.
- 1999-04-15** odrzucenie przez Sąd Okręgowy w Gdańsku-Wydział Gospodarczy, na posiedzeniu niejawnym, apelacji powoda od wyroku z dnia 27 stycznia 1999 r. w sprawie z powództwa Stoczni Gdańskiej SA w Gdańsku w upadłości przeciwko Syndykowi Masy Upadłości Stoczni Gdańskiej SA i Stoczni Gdańskiej-Grupie Stoczni Gdynia SA w Gdańsku W uzasadnieniu Sąd podał, iż w określonym przez Sąd terminie powód nie uzupełnił braku formalnego apelacji.

3. Sytuacja ekonomiczno-finansowa Stoczni w latach 1990-1998

3.1. Komercjalizacja Stoczni

W dniu 12 listopada 1991 r. Podsekretarz Stanu w MPW przekształcił Stocznę im. Komuny Paryskiej z siedzibą w Gdyni w jsSP Stocznia Gdynia SA, na podstawie przepisów art. 5 ustawy o ppp.

Zgodnie z art. 11 ww. ustawy, podstawę ekonomiczną przekształcenia przedsiębiorstwa w jsSP winien stanowić bilans, sporządzony na tę okoliczność. Stocznia nie sporządziła bilansu kończącego jej działalność jako przedsiębiorstwa państwowego. Podstawę podjęcia decyzji o przekształceniu Stoczni w Spółkę stanowiły wyniki z I kwartału 1991 r., znacznie korzystniejsze od uzyskanych w momencie przekształcenia w jsSP. Skutkiem tego ustalony przez Ministra PW, kapitał akcyjny Spółki, w wysokości 125 mln zł, był zawyżony w porównaniu do stanu funduszy Stoczni (Dyrektor Stoczni proponował ustalenie wielkości kapitału akcyjnego na poziomie nie przekraczającym 80 mln zł). Faktyczny stan funduszy na czas przekształcenia Stoczni w Spółkę wynosił tylko 60,9 mln zł. Wskutek nie rozliczenia strat, w bilansie - sporządzonym dopiero w marcu 1992 r. - wykazano stan tych funduszy na poziomie 166,4 mln zł. Dla poprawności bilansowej i zlikwidowania ujemnego salda w bilansie, zaksięgowano fikcyjną wpłatę kwoty 63,5 mln zł, na poczet kapitału Spółki.¹⁸

Przekształcenie Stoczni w jsSP nastąpiło w niekorzystnej sytuacji zewnętrznej i nie przyczyniło się do poprawy jej sytuacji ekonomiczno-finansowej.

Sytuacja ekonomiczno-finansowa Stoczni w latach 1990-1993 zdeterminowana była wpływem czynników zewnętrznych, wynikających z polityki państwa względem przemysłu stoczniowego, w tym zmianą centralnie stosowanych instrumentów¹⁹, a następnie zdolnością władz Spółki do realizowania procesów restrukturyzacyjnych, dostosowujących funkcjonowanie Przedsiębiorstwa do warunków gospodarki rynkowej. Niski poziom cenowy zawartych kontraktów oraz brak działań zmierzających do wzrostu wydajności pracy, obniżki kosztów, alokacji kapitału w ramach cyklu budowy statków, nie stwarzały perspektyw przetrwania przedsiębiorstwa. W początkowym okresie niekorzystną sytuację Stoczni pogłębiały:

- cofnięcie Stoczni ok. 20% dotacji przedmiotowych do kontraktów eksportowych,
- skokowy wzrost cen materiałów zaopatrzeniowych i cen usług,
- gwałtowny wzrost i dalsze utrzymywanie się wysokiego oprocentowania kredytów i kosztów gwarancji bankowych,
- anulowanie rozpoczętych kontraktów dla armatorów krajowych i b. ZSRR,
- nieodebranie przez armatorów polskich gotowych statków.

Wskutek narastających od początku 1990 r. trudności gospodarczych, Stocznia zakończyła byt przedsiębiorstwa państwowego w 1991 r. stratą netto w wysokości

¹⁸ Zob. Informacja NIK o wynikach kontroli funkcjonowania przedsiębiorstw przemysłu stoczniowego w warunkach gospodarki rynkowej, znak D-41033/95, nr ewid. 15/96/A 952/A - maj 1996 r.

¹⁹ Ustawa z dnia 14 grudnia 1990 r. o zniesieniu i likwidacji niektórych funduszy, w tym Funduszu Rozwoju Eksportu (Dz. U. Nr 89, poz. 517, ze zm.) oraz uchwała Nr 77/90 Rady Ministrów z dnia 30 maja 1990 r. w sprawie uznania za niezobowiązujące Postanowienie Nr 31/86 Prezydium Rządu w sprawie cen na statki sprzedane przez stocznie armatorom krajowym, gwarantujące dopłaty wyrównawcze do kontraktowych cen statków.

79,4 mln zł (w 1990 r. strata wyniosła 23,1 mln zł). Wielkość straty przekraczała o 17% uzyskane przychody ze sprzedaży.

Do czasu podjęcia bpu. w 1993 r., stan ekonomiczny przedsiębiorstwa funkcjonującego jako jsSP ulegał szybkiemu pogarszaniu. Na koniec 1993 r., Spółka utraciła zdolność do finansowania działalności bieżącej, koszt własny sprzedaży przekraczał o ponad 40-50% uzyskiwane przychody. Starty na działalności osiągnęły poziom 303 mln zł i były wyższe o ok. 82 mln zł. (o ok. 37%) od uzyskanych przychodów. Alternatywą rozważanego procesu upadłościowego było podjęcie działań naprawczych poprzez bpu.

3.2. Postępowanie ugodowe

Działając na podstawie art. 5 ustawy o restrukturyzacji, Zarząd Stoczni wystąpił w dniu 29 lipca 1993 r. z wnioskiem do Pomorskiego Banku Kredytowego w Szczecinie SA o wszczęcie bpu. W uzasadnieniu wniosku podano, iż Stocznia Gdynia SA na skutek niezależnych od niej i niekorzystnych czynników utraciła zdolność do płacenia swoich długów.

W ocenie Zarządu, potencjał produkcyjny Stoczni, tendencje wzrostowe w gospodarce światowej w zakresie zapotrzebowania na statki oraz realizacja "Programu restrukturyzacji operacyjnej Stoczni Gdynia SA na lata 1993-1995", po przyjęciu przez wierzycieli zaproponowanych propozycji ugodowych, stwarzały pozytywne warunki uzdrowienia sytuacji finansowej Stoczni.

Wszczęcie bpu przez Pomorski Bank Kredytowy SA w Szczecinie nastąpiło w dniu 28 września 1993 r., a w 3 miesiące później (w dniu 28 grudnia 1993 r.) zawarta została Uгода Bankowa między Stoczną Gdynia SA (zwaną Dłużnikiem) oraz Wierzycielami: Pomorskim Bankiem Kredytowym SA w Szczecinie (prowadzącym postępowanie ugodowe), Bankiem Handlowym w Warszawie SA, Skarbem Państwa (reprezentowanym przez Ministra Finansów) i pozostałymi 740 wierzycielami. Celem zawarcia Ugody było zapewnienie wykonania roszczeń przysługujących Wierzycielom oraz przeprowadzenie procesów restrukturyzacji finansowej Dłużnika, umożliwiających mu trwałe utrzymanie się na rynku. Podstawowe postanowienia Ugody stanowiły, że:

- Ugodą objęte zostały wszystkie nieprzedawnione wierzytelności istniejące w dniu wszczęcia bpu,
- z dniem wszczęcia bpu nastąpiło wstrzymanie naliczania odsetek od wszystkich wierzytelności objętych Ugodą,
- z dniem zawarcia Ugody, wierzytelności ulegały umorzeniu o 50%, a pozostała część podlegała zamianie na akcje Stoczni,

- wierzytelności nie przekraczające kwoty 10 tys. zł, po 50% umorzeniu, podlegały spłaceniu do dnia 30 czerwca 1994 r.
- dla uzyskania trwałego stanu dobrej sytuacji finansowej i zabezpieczenia rozwoju spółki, Dłużnik obowiązany był zrealizować program naprawczy, zatwierdzony Ugoda,
- Pomorski Bank Kredytowy SA i Bank Handlowy w Warszawie SA zobowiązały się rozważyć wsparcie finansowe dla Stoczni w drodze udzielenia nowych kredytów, pożyczek lub gwarancji, bądź też objęcie akcji nowych emisji.

Ugoda bankowa uprawomocniła się 21 kwietnia 1994 r. i obejmowała wierzytelności w kwocie 475,3 mln zł. Po umorzeniu części wierzytelności, zamianie na akcje podlegała kwota 237,2 mln zł. Wydawanie wierzycielom akcji Stoczni rozpoczęto w dniu 28 sierpnia 1995 r i zakończono w dniu 26 września 1995 r.

Opóźnienie w wydawaniu akcji spowodowało m.in. przerwanie w lipcu 1994 r. finansowania przez Bank Handlowy w Warszawie SA budowy 3 statków. W następstwie tego, straty finansowe Stoczni, poniesione z tytułu kar umownych i obniżenia przez armatorów cen kontraktowych statków, oszacowano na co najmniej 20 mln zł. (ok. 8,3 mln dolarów USA).

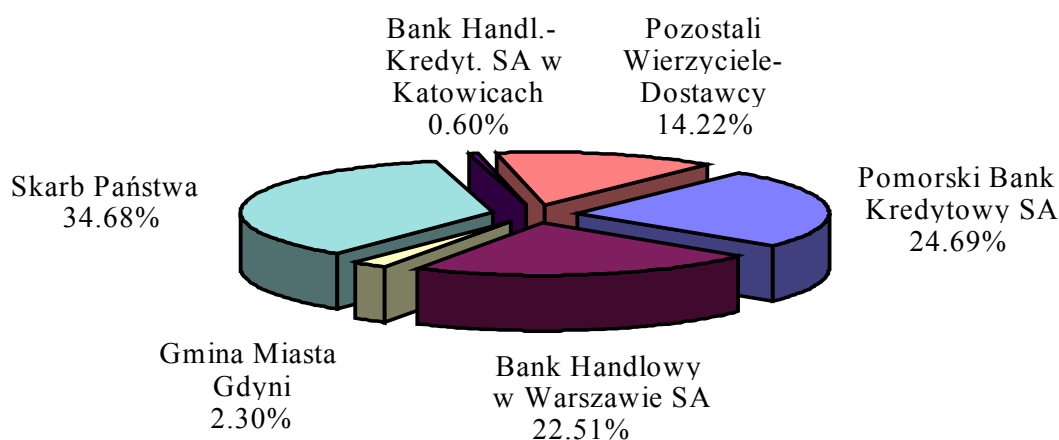
Głównymi przyczynami przewlekłego prowadzenia bpu (przez ok. 2 lata) było nierzetelne przygotowanie tego procesu przez Zarząd Stoczni i brak właściwych reakcji ze strony Ministra PW, sprawującego funkcje WZA.

Wszczęcie bpu nastąpiło bez zatwierdzonych bilansów przedsiębiorstwa za lata 1991-1992. WZA dokonało tej czynności dopiero w czerwcu 1995 r. Zarząd Spółki i Minister PW nie wypracowali, przez ok. 2 lata, wspólnego stanowiska w sprawie wielkość kapitału akcyjnego Spółki - uznawanego przez Zarząd za zawyżony - oraz sposobu rozliczenia jej strat z lat 1991-1993.

- Na wniosek Zarządu Spółki i po aprobacie banków, WZA podjęło w dniu 12 listopada 1993 r. uchwałę o obniżeniu kapitału akcyjnego ze 125.000 tys. zł. na 57.125 tys. zł, tj. o 67.875 tys. zł (o 54,3%). Nie zmieniając liczby akcji, WZA dokonało obniżenia ich nominalnej wartości z 10 zł do 4,57 zł/akcję. W dniu 18 stycznia 1995 r., NWZA uchyliło powyższą uchwałę, również na wniosek Zarządu Spółki i przy aprobacie banków.
- W dniu 21 czerwca 1995 r. WZA zatwierdziło:
  - bilans kończący byt przedsiębiorstwa państwowego na dzień 28.11.1991 r. oraz bilanse i rachunki wyników za lata obrachunkowe 1992-1994,

- przeniesienie zysku netto za 1994 r. w kwocie 222,0 mln zł. (wynikającego z zaksięgowania w zyski nadzwyczajne skutków przeprowadzenia bpu) na kapitał zapasowy, powiększając go do kwoty 239,8 mln zł,
- pokrycie strat netto z lat 1991-1993, w łącznej wysokości 579,2 mln zł, kapitałem zapasowym w kwocie 239,8 mln zł, a pozostałą kwotę 339,4 mln zł z dochodu w kolejnych 3 latach podatkowych.

Strukturę właścicielską w kapitale Stoczni po zawarciu ugody bankowej prezentuje poniższy wykres.

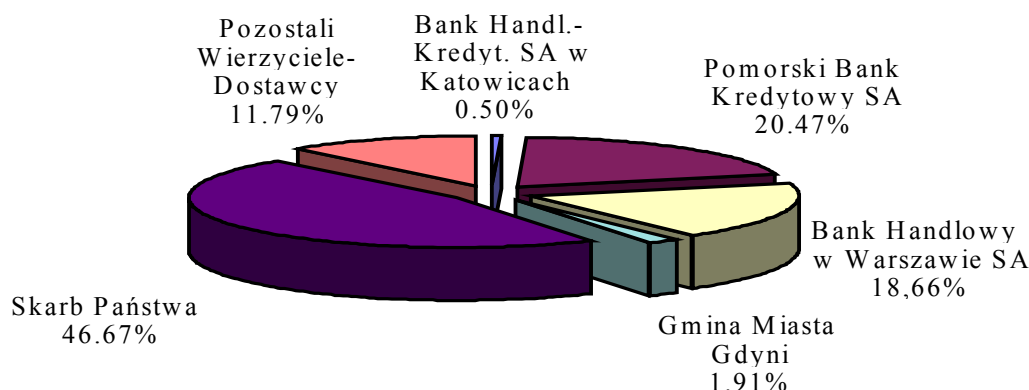

Źródło: Opracowanie własne DSPiP na podstawie wyników kontroli.

Na wniosek Zarządu Stoczni, w wyniku uzgodnień pomiędzy Ministrem PW i Ministrem Finansów, podjęta została decyzja o dodatkowym wniesieniu do kapitału akcyjnego Spółki wierzytelności Skarbu Państwa, w postaci zaległych podatków nie objętych Ugodą.

NWZA podwyższyło w dniu 23 listopada 1995 r. kapitał akcyjny Stoczni do wysokości 150.771,3 tys. zł. Podwyższenie kapitału odbyło się w drodze emisji 2.577.127 imiennych akcji serii B, w całości przeznaczonych dla Skarbu Państwa, pokrytych wkładem niepieniężnym w postaci wierzytelności z tytułu podatków wraz z odsetkami w łącznej kwocie 25.771,3 tys. zł. Po objęciu przez Skarb Państwa akcji serii B, Izba Skarbowa w Gdańsku dokonała umorzenia nie uregulowanych przez Stocznę podatków i odsetek, na podstawie upoważnienia Ministra Finansów.

Strukturę właścicielską w kapitale Stoczni po objęciu akcji serii B przez Skarb Państwa prezentuje poniższy wykres.

Źródło: Opracowanie własne DSPiP NIK na podstawie wyników kontroli.

Przeprowadzona ugoda bankowa, chroniąca Stocznę przed upadłością, przyniosła jedynie efekty w postaci jej oddłużenia o ponad 237 mln zł. Nie doprowadziło to jednak do znaczącej poprawy bieżącego funkcjonowania Spółki. Wykazany w 1994 r. zysk netto w kwocie 222,2 mln zł nie odzwierciedlał rzeczywistej sytuacji Spółki. Wynik ten powstał w zapisach księgowych w formie zysków nadzwyczajnych, jako rezultat zakończenia postępowania ugodowego. Na działalności gospodarczej w 1994 r. Spółka poniosła bowiem stratę w kwocie 15,3 mln zł. Pomimo bezpośredniego nadzoru banków i ustanowienia dla Rady Nadzorczej uprawnień o charakterze zarządczym, w latach 1995-1996 nie dokonano znaczących zmian w funkcjonowaniu Spółki. W 1995 r. straty na działalności Spółki szybko narastały i na koniec 1996 r. osiągnęły 115,7 mln zł. W wyniku negatywnej oceny pracy 3 osobowego Zarządu Spółki, Rada odwołała z funkcji wszystkich jego członków i powołała nowy Zarząd. Na posiedzeniu WZA W dniu 24 czerwca 1997 r. Rada Nadzorcza wystąpiła z wnioskiem do WZA o nieudzielenie Zarządowi Spółki pokwitowania z wykonania obowiązków w 1996 r.

3.3. Restrukturyzacja Stoczni

W 1996 r. opracowany został "Program wzrostu konkurencyjności Stoczni w latach 1996-2005. Poza poprawą sytuacji finansowej Stoczni, głównym celem strategicznym tego programu było zwiększenie jej produktywności, poprzez dokonanie inwestycji modernizacyjnych środków produkcji, mających wpływ na poprawę efektywności pracy i skrócenie cykli produkcyjnych. W wyniku podjęcia działań związanych z realizacją tego programu i zabezpieczenia finansowania bieżącej produkcji, nastąpiło w latach 1997-1998 skrócenie cykli produkcyjnych, zwiększenie liczby i tonażu oddawanych statków, w

efekcie czego obniżono koszty, a Spółka rozpoczęła prowadzenie działalności z zyskiem.

Sytuację ekonomiczną Stoczni w latach 1991-1998, w podstawowych miernikach: przychodów ze sprzedaży ogółem, kosztów uzyskania przychodów oraz wyniku finansowego obrazuje poniższe zestawienie.

w mln zł.

Lata	Przychody ze sprzedaży	Koszty uzyskania przychodów	Udział kosztów (3:2x100%)	Zysk netto (-)strata netto
1	2	3	4	5
1991 (do 28.11)	67,8	96,2	141,8	(-)79,4
1992 (od 29.11.1991)	90,1	134,4	149,2	(-)196,8
1993	221,1	343,5	155,4	(-)303,0
1994	546,4	516,5	94,5	222,2
1995	601,6	618,8	102,8	(-)14,4
1996	880,6	996,3	113,1	(-)115,7
1997	1.201,5	1.123,2	93,4	51,6
1998*	1.457,2	1315,9	90,3	114,6

* Wg sprawozdania GUS, formularz F-01.

Źródło: opracowanie własne DSPiP NIK na podstawie wyników kontroli.

W analizowanym okresie, a zwłaszcza w latach 1997-1998 wzrastała produktywność Stoczni, mierzona ilością i wartością sprzedawanych statków. Wzrastało także zatrudnienie w Stoczni, pomimo znacznej fluktuacji. W strukturze zatrudnienia ok. 20% stanowili zatrudnieni na stanowiskach nierobotniczych i odpowiednio ok. 80% na stanowiskach robotniczych. Przeciętna coroczna fluktuacja kształtowała się na poziomie ok. 32%, w tym wskaźnik przyjęć wynosił średnio 18%, a wskaźnik zwolnień oscylował wokół 14%.

Kształtowanie się dynamiki ilościowego i wartościowego wykonania sprzedaży statków w latach 1991-1998 oraz stanu zatrudnienia na koniec tych okresów i osiągniętej średniej wydajności pracy na 1 zatrudnionego (mierzonej ilorazem wartości przychodów ogółem do zatrudnienia ogółem) przedstawia poniższe zestawienie.

Lata a) wykonanie ogółem b) rok poprzedni=100%		Sprzedaż statków/kadłubów			Zatrudnienie ogółem (osoby)	Wydajność (tys. zł na 1 pracownika)
		liczba stat./kadł.	nośność (tys. DWT)	wartość (tys. zł)		
1991	a)	5/5	96,6	b.d.	5.948	11406
	b)	x	100	x	100	100
1992	a)	3/4	168,9	62.148,3	6.489	13.888
	b)	x	174,8	100	109,0	121,7
1993	a)	5/1	b.d.	201.905,3	6.783	32.601

	b)	x	x	324,9	104,5	234,7
1994	a)	6	430,1	507.626,0	7.008	77.970
	b)	100	100	251,4	103,3	239,1
1995	a)	7	174,4	450.400,0	7.730	77.833
	b)	116,7	40,5	88,7	110,3	99,8
1996	a)	10	367,2	756.074,0	8.074	109.069
	b)	142,9	210,6	167,9	104,4	140,1
1997	a)	9	239,0	950.998,0	7.852	153.023
	b)	90,0	65,1	125,8	97,6	140,3
1998	a)	11	319,7	1.314.057,0	8.458	172.288
	b)	122,2	133,8	138,2	107,7	112,6

Źródło: opracowanie własne DSPiP NIK na podstawie wyników kontroli.

Uzyskane w latach 1997-1998 wyniki wskazują, że realizacja procesów restrukturyzacyjnych wpłynęła bezpośrednio na wzrost efektywności ekonomicznej działalności Stoczni. Nastąpił wzrost wykorzystania zdolności produkcyjnej i zmniejszenie nakładów pracy na jednostkę produkcji. Produkowane w tych latach statki o niższej nośności (średnio o 8-10 tys. DWT) i wyższej wartości wskazują także na korzystnie zawarte kontrakty.

Niezależnie od uzyskiwania pozytywnych wyników ekonomicznych w latach 1997-1998, przedstawione poniżej wskaźniki,²⁰ wskazują na nieznaczną poprawę zdolności finansowej Spółki. Niski ich poziom oraz ponad 80% stopa zadłużenia wskazują, iż prowadzenie bieżącej działalności odbywało się głównie poprzez finansowanie środkami obcymi. Odnotowane zmniejszenie stopy zadłużenia w 1995 r. było wynikiem redukcji zadłużenia przez wierzycieli, biorących udział w bp. u.

Lata	wskaźniki (w %)				
	rentowność	płynności I	płynności II	płynności III	zadłużenia
1991	(-)117,0	5,76	11,75	99,52	63,21
1992	(-)218,4	4,23	5,39	50,31	79,61
1993	(-)137,0	7,10	10,34	50,18	86,48
1994	40,6	74,25	77,10	127,92	87,24
1995	(-)2,4	35,06	38,33	85,21	62,04
1996	(-)13,1	66,09	69,34	90,10	82,57
1997	4,3	62,83	65,65	99,42	84,53
1998	7,8	46,33	51,44	156,89	b.d.

Źródło: opracowanie własne DSPiP NIK na podstawie wyników kontroli.

²⁰ Wskaźniki (w %):

- rentowności sprzedaży, określony ilorazem wartości zysku/straty netto do przychodów ze sprzedaży,
- płynności I, określony ilorazem sumy środków pieniężnych i papierów wartościowych do zobowiązań krótkoterminowych,
- płynności II, określony ilorazem sumy należności, roszczeń, środków pieniężnych, papierów wartościowych do zobowiązań krótkoterminowych,
- płynności III, określony ilorazem wartości majątku obrotowego do zobowiązań krótkoterminowych,
- stopy zadłużenia, określony ilorazem wartości zadłużenia ogółem do aktywów ogółem.

3.4. Realizacja zobowiązań Stoczni wobec Państwa W wyniku ugody bankowej w 1994 r., Stocznia skorzystała z umorzenia zobowiązań podatkowych w wysokości 83 mln zł. Od czasu wszczęcia bpu. w 1993 r. aż do 1997 r. Stocznia nie wywiązała się z obowiązków podatkowych, nie opłacała składek na ubezpieczenia społeczne i nie dokonywała należnych wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON). W tym czasie jej zadłużenie wobec ZUS wzrosło do 86,1 mln zł, a wobec PFRON do 8,6 mln zł.

Rozliczenie zobowiązań Stoczni wobec państwa i gmin w latach 1995-1998 obrazują dane w poniższej tabeli.

<u>w mln zł</u>					
Lp.	Wyszczególnienie	1995 r.	1996 r.	1997 r.	1998 r.
1.	Bilans otwarcia	108,4	75,9	105,0	124,7
2.	Zobowiązania naliczone	122,9	87,5	118,9	154,9
3.	Razem: poz. 1+2	231,3	163,4	223,9	279,6
4.	Spląty zobowiązań	92,4	58,5	97,9	181,0
5.	Saldo rozliczeń	-30,5	-29,1	-21,0	26,1
6.	Inne zmniejszenia zobowiązań	62,9	0	1,3	8,1
7.	Saldo zobowiązań na 31 XII	76,0	104,9	124,7	90,5
8.	Wynik finansowy netto	-14,5	-115,7	51,7	114,2

Wraz z poprawą sytuacji ekonomiczno-finansowej Spółki od 1997 r., korzystała ona w tym okresie z ulg w regulowaniu swoich zobowiązań.

- W grudniu 1997 r. ZUS wyraził zgodę na spłatę powstałego zadłużenia w 84 ratach miesięcznych, począwszy od stycznia 1998 r. Od tego czasu Stocznia systematycznie spłacała raty i opłacała bieżące składki do ZUS.
- Zaległe wobec PFRON zobowiązania zostały w listopadzie 1997 r. w części umorzone (ponad 3,5 mln zł), a w części rozłożone na raty (5,1 mln zł na 24 miesięczne raty). Od 1998 r. składki opłacane były na bieżąco, z wyjątkiem składek za październik i listopad 1997 r., które zostały opłacone z ponad rocznym opóźnieniem. W konsekwencji tego powstała zaległość w postaci odsetek za zwłokę w wysokości 232.794 zł. Na wniosek Delegatury NIK w Gdańsku, zaległość ta została uregulowana w czerwcu 1999 r.
- Stocznia uzyskiwała w latach 1997-1998 ulgi w podatkach od nieruchomości. Na podstawie decyzji Prezydenta Miasta Gdyni z października 1997 r. umorzono Stoczni zaległości w podatku od nieruchomości za okres od marca do października 1997 r. (ponad 1,3 mln zł), a we wrześniu 1998 r. - odsetki od zaległości z tytułu tego podatku za 1996 r. (ponad 2,9 mln zł). Natomiast w maju 1998 r. Wojewoda Gdański rozłożył na 10 rocznych rat nie oprocentowanych zaległe opłaty z lat

1994-1996 za użytkowanie wieczyste gruntów Skarbu Państwa w kwocie ponad 2,8 mln zł i umorzył odsetki od tej należności w wysokości ponad 4,1 mln zł.

Ze względu na ujemny wynik finansowy brutto, do 1996 r. Stocznia nie płaciła podatku dochodowego od osób prawnych. Podatek należny za 1997 r. został zaniżony o kwotę 440.440 zł. Było to wynikiem nieprawidłowego zaliczenia rezerw do kosztów uzyskania przychodów, a także wyłączenia z przychodów kwoty umorzonych zobowiązań budżetowych oraz pozostałych zobowiązań, zaliczonych uprzednio do kosztów uzyskania przychodów. W wyniku kontroli przeprowadzonej (na wniosek Delegatury NIK w Gdańsku) przez Urząd Kontroli Skarbowej w Gdańsku, nieprawidłowości te zostały usunięte, a powstała zaległość podatkowa wraz z odsetkami za zwłokę (łącznie 677.650,10 zł), została zapłacona w czerwcu 1999 r.

4. Egzekwowanie przez Skarb Państwa praw właścicielskich wobec Stoczni Gdynia SA w latach 1996-1998

4.1. Nadzór Ministra SP

Zarządzeniem nr 3 z dnia 8 listopada 1996 r., Minister SP wprowadził Regulamin Organizacyjny MSP, w myśl którego wszelkie zadania wynikające z uprawnień właścicielskich wobec spółek z udziałem Skarbu Państwa (z wyłączeniem spółek programu NFI) i wykonywaniem praw z ich akcji, wykonywał Departament Spółek Kapitałowych. Realizując rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 1998 r. w sprawie zmiany statutu MSP, Decyzją nr 6 z dnia 27 lutego 1998 r., Minister SP dokonał zmiany Regulaminu Organizacyjnego Ministerstwa, wprowadzając m.in. branżowy podział kompetencji. Zgodnie ze zmienionym regulaminem, nadzór nad przemysłem stoczniowym i portowym został skoncentrowany w obszarze działania jednego Podsekretarza Stanu, a bezpośredni nadzór właścicielski pełnił Departament Nadzoru i Prywatyzacji I (DNiP I). W zakresie objętym kontrolą, zadaniem DNiP I było m.in.:

- nadzorowanie całości zagadnień ekonomicznych związanych z działalnością spółek z udziałem Skarbu Państwa,
- nadzorowanie całości zagadnień organizacyjno-formalno-prawnych działalności spółek z udziałem Skarbu Państwa,
- nadzorowanie prawidłowości funkcjonowania organów spółek z udziałem Skarbu Państwa, dokonywanie ocen ich działalności oraz wnioskowanie w sprawie zmian w składach osobowych tych organów,
- prowadzenie spraw związanych z reprezentowaniem interesów Skarbu Państwa w zakresie wykonywania praw z akcji,

- wykonywanie wszelkich spraw związanych z realizacją przepisów ustawy o restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i banków,
- analizowanie i opiniowanie projektów restrukturyzacyjnych spółek,

Określone zadania miały charakter ogólny, a sprawowanie nadzoru właścicielskiego przez Ministra SP sprowadzało się przede wszystkim do przygotowania projektów uchwał WZA dotyczących działalności spółek i ich organów.

Określając szeroki zakres nadzoru, Regulamin nie przewidywał w okresach pomiędzy WZA żadnych instrumentów bieżącego wykonywania tych funkcji i nie nakładał na reprezentantów Skarbu Państwa w Radach Nadzorczych obowiązku okresowych informacji o działalności spółek.²¹

Po zakończeniu w 1995 r. bpu., kiedy Stocznia Gdynia SA przestała być jsSP, ustał obowiązek przesyłania przez Radę Nadzorczą do MSP uchwał, protokołów posiedzeń i sprawozdań z działalności Rady.

Przedstawiciele Skarbu Państwa w Radzie Nadzorczej nie otrzymali od MSP żadnych zaleceń i wytycznych dotyczących informowania o swojej pracy w Radzie. Nie mając obowiązku konsultowania swoich stanowisk z odpowiednimi komórkami MSP, w procesie decyzyjnym Rady Nadzorczej, przedstawiciele Skarbu Państwa działali na podstawie Statutu Spółki i przepisów kodeksu handlowego.

Dopiero w dniu 3 lutego 1999 r., w powiązaniu z prowadzoną kontrolą, przedstawiciel Skarbu Państwa w Radzie Nadzorczej przesłał do MSP oraz kontrolującym pakiet dokumentów dotyczących działalności Rady Nadzorczej w powyższym okresie.

Uznając dotychczasowy stan informacji o działalności spółek z udziałem Skarbu Państwa i ich organów za niedostateczny, w dniu 26 marca 1999 r. MSP wystąpiło do przedstawicieli Skarbu Państwa w radach nadzorczych o składanie kwartalnych informacji o działalności nadzorowanych spółek.

Uprawnienia do sprawowania stałego nadzoru właścicielskiego poprzez Radę Nadzorczą określono, po zakończeniu bpu., w statucie przyjętym przez NWZA w dniu 25 stycznia 1996 r. W 11 osobowym składzie Rady Nadzorczej przewidziano mandaty jedynie dla 3 dominujących akcjonariuszy, tj. dla Banku Handlowego w Warszawie SA i Pomorskiego Banku Kredytowego SA w Szczecinie, którym przyznano w Statucie po 3 miejsca oraz dla Skarbu Państwa, który wprowadził zachował łącznie 5 miejsc, niemniej jednak tylko 2 członków mógł wyznaczyć bezpośrednio Minister SP, natomiast prawo do wyboru 3 przedstawicieli uzyskali pracownicy Stoczni.

---

²¹ Istniejący stan prawny nie przewiduje prowadzenia przez MSP bieżących działań interwencyjnych i wpływania na decyzje rad nadzorczych spółek, które zgodnie z art. 382 K.h. mają obowiązek nadzorowania całokształtu działalności spółek. W efekcie całość nadzoru nad bieżącą działalnością spółek spoczywa na radach nadzorczych, do których powoływani są przedstawiciele Skarbu Państwa, ale ich działalność nie podlega merytorycznej ocenie pomiędzy posiedzeniami WZA.

W wyniku zawartych umów pomiędzy ww. bankami i Polskim Bankiem Rozwoju SA w Warszawie, od lipca 1996 r. prawa korporacyjne w ich imieniu wykonywał Polski Bank Rozwoju SA w Warszawie. Wyznaczając swoich 6 przedstawicieli do Rady Nadzorczej, Polski Bank Rozwoju SA przejął de facto nadzór i kontrolę nad działalnością Spółki.

- Dokonane przez NWZA w dniu 25 stycznia 1996 r. zmiany w Statucie Spółki sankcjonowały szczególne uprawnienia nadzorcze dla banków, poprzez ich dominujący udział Radzie Nadzorczej oraz ustanowienie rozszerzonych uprawnień dla Rady Nadzorczej, w tym o charakterze zarządczym.
Do uprawnień Rady Nadzorczej umożliwiających bankom bezpośredni nadzór na działalnością Spółki i jej Zarządu zastrzeżono, m.in.:
  - zatwierdzanie wniosków Zarządu w sprawie nabycia i objęcia udziałów bądź akcji w innych spółkach, a także utworzenia i przystąpienia do innych spółek, w których udział kapitałowy Spółki będzie wynosił do 20% kapitału akcyjnego Spółki oraz opiniowanie wniosków w przypadkach, w których udział kapitałowy Spółki przekroczy 20% tego kapitału,
  - zatwierdzanie wniosków Zarządu Spółki w sprawie dokonywania w danym roku obrotowym wydatków inwestycyjnych powyżej 1/10 części kapitału akcyjnego Spółki w pojedynczej transakcji lub serii powiązanych transakcji, nie przewidzianych w zatwierdzonym budżecie,
  - zatwierdzanie budżetów rocznych oraz rocznych i wieloletnich planów, określających kierunki działania Spółki, opracowywanych przez Zarząd,
  - opiniowanie wniosków Zarządu w sprawie nabycia, zbycia lub wydzierżawienia nieruchomości o wartości jednostkowej wyższej niż 1/10 część kapitału akcyjnego,
  - opiniowanie wniosków Zarządu w sprawie zaciągania przez Spółkę zobowiązań o wartości przekraczającej wysokość 3/4 kapitału akcyjnego Spółki,
  - opiniowanie wniosków Zarządu w sprawie obciążenia majątku ruchomego Spółki pod jakimkolwiek tytułem w kwocie wyższej niż 1/10 część wartości majątku trwałego Spółki,
  - opiniowanie wniosków Zarządu w sprawie obciążenia nieruchomości Spółki z tytułu zabezpieczeń prawnych kredytów, pożyczek, gwarancji i poręczeń oraz innych zobowiązań Spółki,
  - udzielanie na wniosek Zarządu zezwolenia na tworzenie w kraju i za granicą oddziałów, przedstawicielstw lub innych jednostek organizacyjnych,
  - opiniowanie istotnych zmian w strukturze organizacyjnej przedsiębiorstwa Spółki.

4.2. Utworzenie SFI SA

W dniu 25 czerwca 1997 r. zawiązana została spółka akcyjna pod firmą "Stoczniowy Fundusz Inwestycyjny" SA (SFI SA) z siedzibą w Warszawie. Założycielami spółki byli: p. J.M.Sz. - Prezes Zarządu Stoczni Gdynia SA (od dnia 21 marca 1997 r.), p. A.T.B. - Wiceprezes Zarządu Stoczni (od dnia 12 listopada 1996 r.) i p. K.H.K. - członek Rady Nadzorczej Stoczni (od dnia 9 lipca 1996 r.). W dniu 30 czerwca 1997 r. Sąd Rejonowy dla Miasta Warszawy dokonał wpisu Spółki do rejestru handlowego.

Kapitał akcyjny Spółki wynosił 102.000 zł i dzielił się 1020 akcji o wartości nominalnej 100 zł każda. Akcje w kapitale akcyjnym objęli: p. J.M.Sz. 510 akcji (50%), p. A.T.B. 340 akcji (33,33%) i p. K.H.K. 170 akcji (16,66%). W dniu 5 listopada 1998r. dokonana została ostatnia wpłata na kapitał akcyjny i został on pokryty gotówką w pełnej wysokości.

Prezesem pierwszego Zarządu Spółki został p. J.M.Sz., zaś Wiceprezesami zostali pozostali 2 właściciele. W skład pierwszej Rady Nadzorczej założyciele powołali (w większości członków swoich rodzin): p. B.R.Sz. (Przewodniczący), p. E.Sz., p. K.K., p. W.B. i p. M.R. (członkowie).

Przedmiotem działalności Spółki było prowadzenie działalności usługowej, produkcyjnej i handlowej, a w szczególności: zarządzanie inwestycjami własnymi, działalność w przemyśle budowy i remontu statków oraz w przemysłach kooperujących, a także działalność, na prowadzenie której wymagana jest koncesja lub zezwolenie.

- W dniu 6 listopada 1997 r. NWZA SFI SA odwołało z Zarządu Spółki p. J.M.Sz. i p. A.T.B. oraz p. B.R.Sz. ze stanowiska Przewodniczącego Rady Nadzorczej, a także powołało p. K.H.K. na Prezesa Zarządu i p. B.R.Sz. na Wiceprezesa Zarządu. Pan J.M.Sz. został wybrany Przewodniczącym, a p. A.T.B. członkiem Rady.
- W dniu 23 lutego 1998 r. NWZA SFI SA, podejmując kolejne decyzje o zmianach we władzach Spółki odwołało z Zarządu Spółki p. K.H.K. oraz z Rady Nadzorczej p. A.T.B. i p. K.K. Równocześnie NWZA SFI SA powołało p. A.T.B. na stanowisko Prezesa Zarządu oraz p. Ch.S. i p. A.J. do Rady Nadzorczej.

O fakcie utworzenia SFI SA, jej założyciele - członkowie władz Stoczni Gdynia SA - poinformowali Radę Nadzorczą Stoczni dopiero w październiku 1997 r. Prezes Zarządu Stoczni i Prezes Zarządu SFI SA w jednej osobie - p. J.M.Sz. - poinformował Radę Nadzorczą Stoczni, że SFI SA zakupi łącznie 39,13% akcji Stoczni od Banku Handlowego w Warszawie SA i od Pomorskiego Banku Kredytowego SA w Szczecinie, które to akcje banki objęły w wyniku bpu.²²

---

²² W dniach 13 i 16 października 1997 r., SFI SA zawarła umowy przedwstępne kolejno z Bankiem Handlowym w Warszawie SA oraz z Pomorskim Bankiem Kredytowym SA w Szczecinie na zakup odpowiednio 2.813.392

Określając motywy założenia SFI SA, p. J.M.Sz. poinformował, że głównym celem jej działania - poza ww. zakupem akcji Stoczni Gdynia SA - jest uwłaszczenie na zakupionych akcjach pracowników Stoczni oraz konieczność zablokowania powiązań kapitałowych ze Stoczną Szczecińską.²³

Założyciele SFI SA, pomimo iż jednocześnie wchodził w skład władz Stoczni, nie przedstawili Radzie Nadzorczej najważniejszych informacji i podstawowych dokumentów o Spółce (m.in. Statutu SFI SA, źródła pozyskania i sposobu sfinansowania nabycia akcji od banków, faktycznych celów powołania Spółki oraz wpływu powyższego na podniesienia kapitału akcyjnego Stoczni), mogących mieć wpływ na funkcjonowanie Stoczni.

Przedstawione przez Prezesa Zarządu informacje - po 3 miesiącach od utworzenia SFI SA - stanowiły dla Rady Nadzorczej zaskoczenie, a wśród reprezentantów Skarbu Państwa budziły wątpliwości i zastrzeżenia.

Przedstawiciel Skarbu Państwa złożyła formalny sprzeciw do protokołu z posiedzenia Rady Nadzorczej, dotyczący formy i sposobu przekazania powyższych informacji, kładąc również nacisk na mogące wystąpić zagrożenia dla pozytywnego przeprowadzenia emisji akcji Stoczni oraz na rysujący się problem odpowiedzialności organów Spółki, które nie posiadały wiedzy, że niektórzy ich członkowie realizują niezależnie własne koncepcje istotne dla funkcjonowania Stoczni. Zgłaszane wątpliwości i zastrzeżenia członków Rady Nadzorczej do przedstawionej informacji o celu utworzenia SFI SA, dotyczyły:

- trybu i sposobu założenia SFI SA,
- doboru jej akcjonariuszy,
- możliwości skutków przewidywanej operacji zakupu od banków akcji Spółki na realizowane jednocześnie przez Radę Nadzorczą procedury podwyższenia kapitału akcyjnego Stoczni i pozyskanie inwestora strategicznego,
- statusu członków władz SFI SA i Stoczni, będących jednocześnie we władzach obu spółek, mają istotny wpływ na emisję akcji Stoczni, przy tym równolegle zakupując akcje Stoczni od innych akcjonariuszy.

Celowość utworzenia i działalności SFI SA omawiana była, z inicjatywy reprezentantów Skarbu Państwa, na kolejnych posiedzeniach Rady Nadzorczej.

- W dniu 17 października 1997 r. Prezes Zarządu Stoczni p. J.M.Sz., odpowiedzialny za tryb prowadzenia procedury emisji akcji Stoczni poinformował, że prowadzenie procedur emisyjnych i utworzenie SFI SA są sprawami odrębnymi i nie ma żadnego uzasadnienia aby funkcjonowanie SFI SA miało wpływ na

---

i 3.086.684 akcji Stoczni Gdynia SA. Transakcje te zostały sfinalizowane w początkach 1998 r. Na WZA w dniu 27 czerwca 1998 r. SFI SA dysponowała pakietem 39,13% akcji Stoczni.

²³ Rządowe projekty konsolidacji przemysłu stoczniowego zakładały powiązania kapitałowe Stoczni Szczecińskiej i Stoczni Gdynia m.in. poprzez zakup akcji Stoczni Gdynia SA przez Stoczną Szczecińską.

podniesienie kapitału akcyjnego Stoczni. Prezes Zarządu oświadczył jednocześnie, że wycofuje się ze stwierdzenia dotyczącego formalnej akceptacji przedstawicieli Skarbu Państwa w sprawie utworzenia SFI SA i przeprowadzenia przez tę Spółkę zakupu akcji Stoczni od banków. Według Prezesa Zarządu, utworzenie SFI SA i szczegółowe jej funkcjonowanie nie jest bezpośrednio formalnym obszarem działania Rady Nadzorczej Stoczni Gdynia SA. W kwestiach podniesienia kapitału oraz wyboru inwestora dla Stoczni p. J.M.Sz. stwierdził, że gdyby nie podjęto utworzenia SFI SA, to zgodnie z oficjalnymi oświadczeniami, głoszonymi przez innych, zewnętrznych autorów koncepcji rozwoju Stoczni Gdynia, proces emisji akcji serii C byłby anulowany.

Przedstawiciele załogi w Radzie Nadzorczej wyrazili zainteresowanie przeprowadzeniem w Stoczni uwłaszczenia pracowników przy udziale SFI SA, o ile podjęte działania nie przyniosą negatywnych konsekwencji dla bieżącego funkcjonowania Stoczni, nie zaszkodzą procesowi emisji akcji i są zgodne z prawem. Wobec występujących wątpliwości, co do udzielonych wyjaśnień przez Zarząd, przedstawiciel Skarbu Państwa, wnosząc o zaprotokołowanie, zadał Zarządowi Stoczni następujące pytanie: *“...czy możemy dzisiaj obejrzeć Statut SFI SA. Czy jest coś takiego, czego Zarząd boi się ujawnić? Panowie boją się ujawnić coś kompromitującego, bo odczucie moje jest takie, że jest coś kompromitującego, wobec tego nie można ujawnić, ale można zmienić...”*

Wyjaśniając przyczyny nie przedstawienia Radzie Nadzorczej dokumentów formalno-prawnych SFI SA stwierdzono, że zostaną one zaprezentowane przedstawicielom pracowników, z którymi w trybie uzgodnień, zostaną dokonane docelowe zmiany tak, aby w pełni mógł być wypracowany i zrealizowany udział załogi w procesie prywatyzacji firmy. Prezes Zarządu oświadczył ponadto, że źródło sfinansowania zakupu akcji od banków nie jest powiązane z potencjalnymi inwestorami. Wstępnie jedynie dopuszczalną formułą byłoby wykorzystanie funduszu świadczeń socjalnych w celu wspomżenia nabycia akcji dla pracowników znajdujących się w szczególnej sytuacji materialnej i życiowej.

- Na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 20 stycznia 1998 r. podkreślano brak w dalszym ciągu najważniejszych informacji i podstawowych dokumentów dotyczących SFI SA, m.in. Statutu, źródła pozyskania i sposobu sfinansowania nabycia akcji od banków, faktycznych celów powołania Spółki oraz wpływu powyższego na podniesienia kapitału akcyjnego Stoczni. Występujący w imieniu SFI SA - p. K.H.K., będący jednocześnie członkiem Rady Nadzorczej Stoczni złożył oświadczenie, że zakup akcji Stoczni sfinansowano dzięki pozyskaniu kredytu przez SFI SA.

Na ww. posiedzeniu, Rada Nadzorcza dokonała wyboru p. K.H.K. na funkcję Przewodniczącego. Przedstawiciel Skarbu Państwa w Radzie wniósł zastrzeżenia do tej kandydatury. Motywował to, kontekstem powołania SFI SA i pełnienia

przez kandydata roli akcjonariusza Stoczni, będącego również we władzach Funduszu. Działalność p. K.H.K. jako Przewodniczącego organu nadzorującego Zarząd Stoczni, którego 2 członkowie byli również założycielami i członkami organów Funduszu, powodować będzie - zdaniem przedstawicieli Skarbu Państwa - zdominowanie Rady Nadzorczej przez reprezentantów Funduszu. Motywując swoje stanowiska m. in. nie udzielaniem członkom Rady Nadzorczej przez Zarząd Spółki podstawowych informacji o Funduszu oraz wpływem Funduszu i Zarządu Spółki na działalność Rady Nadzorczej, przedstawiciele Skarbu Państwa (Wiceprzewodnicząca Rady p. A.S. i Sekretarz Rady p. D.A.) złożyli rezygnacje z pełnionych funkcji. Rezygnacje zostały przyjęte na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 14 marca 1998 r.

Po zakupie w 1998 r. 39,13% akcji Stoczni od banków, SFI SA przejęła uprawnienia właścicielskie banków, posiadając łącznie 6 miejsc w Radzie Nadzorczej. Funkcje właścicielskie, nadzorcze i zarządcze wykonywane były w imieniu SFI SA przez te same 3 osoby fizyczne, pełniące jednocześnie funkcję Prezesa i Wiceprezesa Zarządu oraz Przewodniczącego Rady Nadzorczej Stoczni.

Struktura właścicielska w Radzie Nadzorczej obejmująca wyłącznie 2 głównych akcjonariuszy, z których SFI SA posiadała dominującą pozycję, powodowała, iż członkowie Zarządu Stoczni - współwłaściciele SFI SA -występujący w imieniu SFI SA, ustanowili de facto zależną od siebie większość w Radzie Nadzorczej tj. organ sprawujący nadzór nad ich działalnością.

Prezes SFI SA p. A.T.B. - pełniący również funkcję Wiceprezesa Zarządu Stoczni, powołał w dniu 6 marca 1998 r. przedstawicieli SFI SA do Rady Nadzorczej Stoczni, czym potwierdził obawy reprezentantów Skarbu Państwa o możliwościach nadmiernego wpływu Zarządu Stoczni na działalność jej Rady Nadzorczej.

- W dniu 27 czerwca 1998 r. WZA dokonało, na wniosek Zarządu Stoczni, zmian Statutu, eliminując wcześniej ustanowione uprawnienia dla Rady Nadzorczej oraz niektóre kompetencje WZA. Z uprawnień Rady Nadzorczej skreślono - za wyjątkiem kwestii zatwierdzania budżetów rocznych oraz rocznych i wieloletnich planów, określających kierunki działania Spółki, opracowywanych przez Zarząd - pozostałe 8 dodatkowych kompetencji udzielonych Radzie w wyniku zmiany Statutu w dniu 25 stycznia 1996 r. (zob. pkt. 4.1. niniejszej informacji). Ograniczono również kompetencje Walnego Zgromadzenia poprzez skreślenie ze Statutu:
  - wyrażenie zgody na nabycie dla Spółki nieruchomości lub urządzeń służących do trwałego użytku za cenę przewyższającą 1/5 części kapitału akcyjnego,

- wyrażenie zgody na tworzenie i przystępowanie do spółek prawa handlowego, w których udział kapitałowy Spółki przekroczy 20% kapitału akcyjnego Spółki.

Uchwalone zmiany Statutu Spółki, ograniczające uprawnienia Rady Nadzorczej, spowodowały, że wszelkie najważniejsze dla Stoczni decyzje leżały w gestii Zarządu i mogły być podejmowane poza Radą Nadzorczą.

Rada Nadzorcza pozytywnie zaopiniowała wnoszone przez Zarząd zmiany Statutu uznając, iż nastąpi wprowadzenie ograniczenia skuteczności jej nadzoru, niemniej jednak obowiązek informowania jej, w sprawach określonych uprzednio w Statucie, rozstrzygany będzie stosownymi uchwałami Rady, umożliwiającymi sprawowanie bieżącego nadzoru.

W dniu 16 lutego 1998 r. p. K.H.K. został zatrudniony w MSP na stanowisku Dyrektora Departamentu Spółek Strategicznych i Instytucji Finansowych. W ocenie Izby, fakt ten stanowił naruszenie art. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne stanowiącym m.in., że pracownicy urzędów państwowych, zatrudnieni na stanowiskach wymienionych w art. 2 tej ustawy, nie mogą być członkami władz spółek o ile nie są wyznaczeni jako reprezentanci Skarbu Państwa. Pan K.H.K. był członkiem 11 osobowej Rady Nadzorczej Stoczni Gdynia SA od lipca 1996 r., działającym początkowo w imieniu banków, a następnie prywatnej spółki, której był założycielem i współwłaścicielem. Z funkcji Przewodniczącego Rady Nadzorczej Stoczni odwołany został dopiero 17 października 1998 r., a zgodnie z jej Statutem członkiem Rady Nadzorczej był co najmniej do marca 1999 r., bowiem SFI SA nie wyznaczyła na jego miejsce innego przedstawiciela.

- W dniu 14 marca 1998 r. p. K.H.K. poinformował Radę Nadzorczą Stoczni, iż w związku z powołaniem na stanowisko Dyrektora Departamentu w MSP, może funkcjonować w Radzie jako reprezentant SFI SA tylko do końca marca. Nie złożył jednak stosownej rezygnacji i Rada Nadzorcza nie podejmowała w jego sprawie żadnych decyzji.
- W dniu 17 października 1998 r. p. K.H.K. złożył wniosek do Rady Nadzorczej o przyjęcie rezygnacji z funkcji Przewodniczącego, jednocześnie Radzie przedstawiony został dokument, w którym SFI SA - wyznaczająca p. K.H.K. do Rady - przyjęła jego rezygnację z funkcji Przewodniczącego Rady. W tym samym dniu, Rada Nadzorcza Stoczni podjęła uchwałę nr 164/III/98 o rezygnacji p. K.H.K. z dniem 17 października 1998 r. z funkcji Przewodniczącego Rady Nadzorczej Stoczni. Wyjaśniając kwestie statutowe i regulaminowe Rada potwierdziła jednocześnie, iż *“...formalna realizacja wniosku o rezygnacji (...) z członkostwa w Radzie Nadzorczej nastąpi z chwilą powołania przez SFI SA*

nowego członka Rady Nadzorczej Stoczni...”. Do marca 1999 r. Rada Nadzorcza zgodnie ze Statutem Spółki liczyła 11 osób, wśród których członkiem rady był także p. K.H.K. Na kolejnych posiedzeniach Rady, tj. od października 1998 r. p. K.H.K. wykazywany był jako nieobecny członek Rady Nadzorczej.

- W dniu 4 marca 1999 r. kontrolujący przesłuchali w charakterze świadka sekretarza Rady Nadzorczej, m.in. w sprawie aktualnego statusu p. K.H.K. w Radzie Nadzorczej, po jego rezygnacji z funkcji Przewodniczącego. Z odpowiedzi świadka wynikało, że p. K.H.K. był nadal członkiem Rady, ponieważ na jego miejsce spółka SFI SA nie wyznaczyła innego swojego przedstawiciela.

Jak podano wyżej, p. K.H.K. był w dniu 16 lutego 1998 r. zatrudniony na stanowisku Dyrektora Departamentu Spółek Strategicznych i Instytucji Finansowych oraz Przewodniczącym Rady Nadzorczej Stoczni Gdynia SA, a do dnia 23 lutego 1998 r. także Prezesem Zarządu SFI SA.

W złożonym kontrolerom wyjaśnieniu w powyższej sprawie, Dyrektor Generalny w MSP stwierdził m.in., iż wszyscy pracownicy Ministerstwa, objęci przepisami ww. ustawy, składają oświadczenia majątkowe, a art. 26 nakłada na osoby wymienione w art. 1 i 2 podjęcie czynności zrzekania się funkcji w ciągu 6 miesięcy, tj. do 30 czerwca 1998 r. Dyrektor Generalny stwierdził ponadto, iż departament którym kieruje p. K.H.K. nie sprawuje żadnych funkcji w zakresie działania Stoczni Gdynia SA i przemysłu stoczniowego.

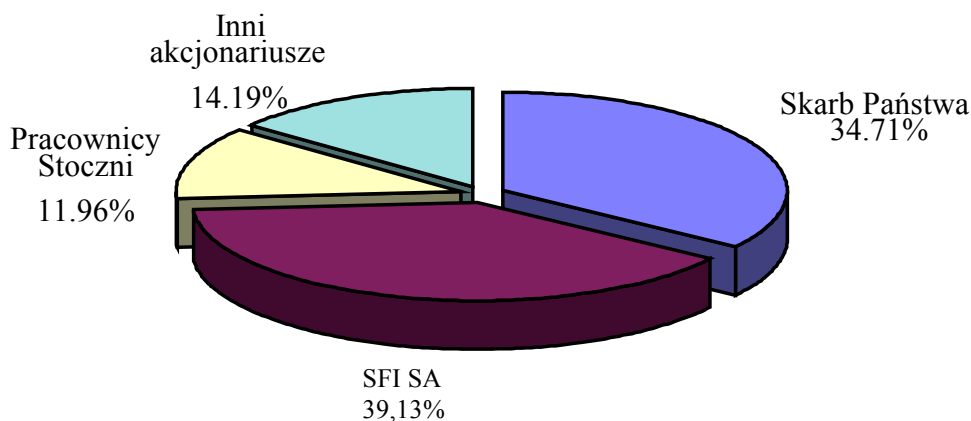
W wyjaśnieniu z dnia 4 maja 1999 r. Minister SP podał, że przy zatrudnianiu p. K.H.K. dopełnione zostały obowiązki wynikające z przywoływanej wyżej ustawy, bowiem p. K.H.K. oświadczył, że złożył rezygnację z funkcji Przewodniczącego Rady Nadzorczej Stoczni Gdynia SA w dniu 29 czerwca 1999 r., jak również, że w momencie obejmowania funkcji dyrektora departamentu, nie posiadał żadnego pakietu akcji w SFI SA.

4.3. Działalność przedstawicieli Skarbu Państwa w RN Stoczni Po nieodpłatnym udostępnieniu (w kwietniu 1998r.) pracownikom Stoczni 11,96% akcji, Skarb Państwa zachował 34,71% akcji, a więc utracił większościowy pakiet akcji. Pomimo udostępnienia akcji pracownikom, nie dokonano zmiany § 16 Statutu Spółki, w związku z czym na Ministrze SP spoczywał obowiązek dalszego zapewnienia pracownikom 3 miejsc w Radzie Nadzorczej, z 5 mandatowej puli przeznaczanej dla Skarbu Państwa. **W rzeczywistość Minister SP reprezentując 34,71% akcji, posiadał uprawnienia do wyznaczania jedynie 2 reprezentantów w 11 osobowej Radzie Nadzorczej Stoczni Gdynia SA.**

Po zawarciu w dniu 2 lutego 1998 r. porozumienia związków zawodowych, działających w Stoczni, z SFI SA, którego celem ma być m.in. dalsze uwłaszczenie pracowników poprzez SFI SA na akcjach Stoczni, będących własnością SFI SA,

istnieje możliwość, że wyznaczeni przez pracowników członkowie Rady reprezentować będą interesy pracowników powiązane z SFI SA, a nie ze Skarbem Państwa.

Strukturę właścicielską w kapitale akcyjnym Stoczni na koniec 1998 r. prezentuje poniższy wykres.

Źródło: Opracowanie własne DSPiP NIK na podstawie wyników kontroli.

Po zakończeniu bpu., będący w mniejszości przedstawiciele Skarbu Państwa, niezależnie od prezentowanych stanowisk, związani byli kolegialnie podejmowanymi uchwałami Rady Nadzorczej. Ich aktywność wielokrotnie nie znajdowała akceptacji wśród pozostałych członków Rady, reprezentantów SFI SA. Nie mając określonych zadań i obowiązków ze strony MSP, przedstawiciele Skarbu Państwa zajmowali stanowiska w procesie decyzyjnym Rady, w oparciu o obowiązujące przepisy i własne doświadczenia zawodowe. W sprawach ocenianych jako ważne (np. podwyższenia kapitału akcyjnego, zmian w Statucie, utworzenia i działania SFI SA), przedstawiciele Skarbu Państwa kilkakrotnie w latach 1996-1998 pisemnie informowali MSP i Ministerstwo Gospodarki o występujących zagrożeniach dla Stoczni, jednakże pisma te pozostawały bez odpowiedzi.

- Pismem z dnia 5 listopada 1996 r. informowano Sekretarza Stanu w MSP o pilnej potrzebie dokapitalizowania Stoczni, poprzez podwyższenie kapitału akcyjnego o równowartość 40 mln dolarów USA, a także o merytorycznym nieprzygotowaniu Polskiego Banku Rozwoju SA do skutecznego przeprowadzenia programu naprawczego Stoczni. Zwracano uwagę na niewłaściwą pracę Zarządu Spółki, co m.in. było powodem nadmiernie długiego postępowania ugodowego.
- Pismem z dnia 7 stycznia 1997 r. do Podsekretarza Stanu w MSP, informowano o konieczności podjęcia przez Skarb Państwa inicjatywy zwołania NWZA w sprawie podwyższenia kapitału akcyjnego Spółki. Zarząd zamiast statutowych czynności zmierzających do dokapitalizowania Spółki w drodze podwyższenia jej kapitału,

podjął uchwałę o wystąpieniu z roszczeniami wobec Skarbu Państwa z tytułu niepełnego pokrycia kapitału akcyjnego w momencie komercjalizacji.

- Pismami z dnia 25 lutego 1997 r., skierowanymi do Ministra Gospodarki i Podsekretarza Stanu w MSP informowano m.in., że w 1996 r. Stocznia uzyskała wyniki znacznie poniżej prognozy (strata netto 125,7mln zł). Wpływ na sytuację w Stoczni miała, wzbudzająca szereg kontrowersji i wątpliwości sygnalizowanych przez banki kolejność działań przyjętych w tzw. "Programie konsolidacji sektora stoczniowego w Polsce", dotyczących powiązań Stoczni Gdynia ze Stoczną Szczecińską. Przedstawiciel Skarbu Państwa uznawał, że niewystarczającym dla Stoczni Gdynia jest zakup od Skarbu Państwa 10% akcji przez Stoczną Szczecińską (po wcześniejszym dokapitalizowaniu Stoczni Szczecińskiej), a następnie podwyższenie kapitału akcyjnego Stoczni Gdynia. Ważniejszym jest odwrócenie sytuacji, tj. najpierw podwyższenie kapitału akcyjnego Stoczni Gdynia przez wiarygodnego inwestora, a dopiero w następnym ruchu finalizowanie negocjacji zakupu akcji Stoczni Gdynia od Skarbu Państwa. Przedstawiciel Skarbu Państwa ponowił wniosek o zwołanie NWZA oraz przygotowywanie projektów uchwał w sprawie podwyższenia kapitału, a także uczynienie Rady Nadzorczej odpowiedzialną za przeprowadzenie procedur pozyskania inwestora, co praktycznie odbywałoby się pod kontrolą banków.
- Pismami z dnia 21 października 1997 r., informowano Wicepremiera-Ministra SP i Ministra Gospodarki o konieczności zmiany § 16 Statutu Spółki, dotyczącego wyboru i struktury przedstawicieli akcjonariatu w Radzie Nadzorczej, a także o niewywiązywaniu się Zarządu Spółki z obowiązków w sprawie podwyższenia kapitału akcyjnego Spółki oraz o niedostatecznym współdziałaniu pomiędzy Zarządem a Radą Nadzorczą. W pismach tych poinformowano ministrów o założeniu SFI SA, w tym o składzie założycieli, celach jej działalności oraz zawartych umowach zakupu akcji Stoczni od banków, a także o odmowie założycieli SFI SA (Prezes Zarządu, Wiceprezesa Zarządu i Przewodniczącego Rady Nadzorczej Stoczni) udzielenia odpowiedzi na skierowane do nich pytania, dotyczące m.in.: Statutu Spółki, źródeł finansowania prowadzonych transakcji. Zdaniem Przedstawicieli Skarbu Państwa, *"...Fakt utworzenia spółki akcyjnej Stoczniowy Fundusz Inwestycyjny przez dwóch członków Zarządu i jednego członka Rady Nadzorczej po decyzjach NWZA w sprawie podwyższenia kapitału akcyjnego oraz uchwałach Rady określających procedurę dalszego postępowania dla realizacji tego podwyższenia nie pozwala na uniknięcie zarzutu o braku reakcji na możliwość rozpoczęcia działań mających na celu wykorzystanie dla partykularnych interesów akcjonariuszy-założycieli Funduszu ustalonych procedur. Istotnym jest także możliwość wpływania przez akcjonariuszy-założycieli funduszu na przebieg dalszych zdarzeń w sprawach realizacji podwyższenia, nie bez znaczenia są wielokrotnie przez Radę formułowane zarzuty opóźnień*

przygotowania materiałów oraz realizacji czynności określonych choćby w uchwale Rady Nadzorczej... ”.

- Sekretarz Rady Nadzorczej (przedstawiciel załogi), poinformował pismem z dnia 23 stycznia 1998 r. Podsekretarza Stanu w MSP m.in. iż jedną z przyczyn trudnej sytuacji Stoczni w 1996 r. była ogłoszona koncepcja przejęcia Stoczni przez Stocznię Szczecińską, wskutek czego na kolejnych posiedzeniach Rada Nadzorcza zmuszona była dyscyplinować Zarząd Spółki do uruchomienia i realizacji procedur podniesienia kapitału wynikającego z decyzji NWZA z dnia 8 kwietnia 1997 r. Sekretarz Rady Nadzorczej informował także o trudnościach z uzyskaniem informacji o utworzonej Spółce (SFI SA) oraz o dominującej roli w działalności Stoczni ze strony właścicieli z SFI SA. Zauważyć przy tym należy, iż powyższe pismo zostało przesłane przed zawarciem w dniu 2 lutego 1998 r. porozumienia związków zawodowych z SFI SA.
- Przedstawiciel Skarbu Państwa w Radzie Nadzorczej p. A.S., poinformowała Ministra SP (pismem z dnia 2 lutego 1999 r.) o przewidywanych do wprowadzenia przez NWZA w dniu 6 lutego 1999 r. zmian Statutu Spółki. Rada pozytywnie zaopiniowała przewidywane zmiany Statutu Spółki, związane z objęciem akcji serii C, pomimo nie ujawnienia przez Zarząd Stoczni szczegółów negocjacji, dotyczących zaawansowania procedur związanych z emisją tych akcji. Zdaniem p. A.S., przedwczesne było przyjęcie uchwały przesądzającej ile akcji obejmą inwestorzy, bez wiedzy kto nimi będzie, a także bez ustalonych zasad udostępniania akcji, w tym listy inwestorów i ceny emisyjnej akcji. Oceniając stan realnego nadzoru i kontroli Skarbu Państwa nad działalnością Spółki p. A.S. wyraziła opinię, iż w związku wieloma kontrowersjami, jakie narosły wokół Stoczni Gdynia SA, ostatnich transakcji związanych zarówno z nabyciem jej akcji przez SFI SA, jak i majątku upadłej Stoczni Gdańskiej SA celowym i ważnym byłoby przeanalizowanie przez MSP takich działań, które doprowadzą do odzyskania przez Skarb Państwa możliwości kontroli i nadzoru wynikających z siły posiadanego pakietu akcji oraz uprawnień wynikających z art. 379 § 3 i art. 386 § 2 K.h. Przedkładając szczegółowe propozycje zmian § 16 Statutu Spółki i ich uzasadnienie, p. A.S. zwróciła się o przeanalizowanie przez MSP m.in. kwestii złożenia wniosku na NWZA w dniu 6 lutego 1999 r. o niezwłoczne zwołanie, w trybie art. 391 K.h. i § 22 ust 3 Statutu, kolejnego NWZA, którego przedmiotem powinna być zmiana § 16 Statutu, dotyczącego wyboru Rady Nadzorczej. Proponując zmiany § 16 Statutu, p. A.S. zwróciła uwagę, iż wielokrotne propozycje przeprowadzenia wnioskowanych zmian nie znajdowały akceptacji Zarządu i usprawiedliwiane były ustaleniami SFI SA ze związkami zawodowymi w Stoczni, w zakresie ich przedstawicielstwa w Radzie Nadzorczej.

4.4. Uchwała w sprawie podwyższenia kapitału Stoczni

W dniu 8 kwietnia 1997 r. NWZA podjęło Uchwałą Nr 1 o podwyższeniu kapitału akcyjnego Spółki poprzez emisję akcji serii C o liczbę, nie mniejszą niż 4.500.000 i nie większą niż 15.077.127 akcji imiennych, o wartości nominalnej 10 zł każda. Ustalono, że podwyższenie kapitału dojdzie do skutku, o ile akcje zostaną pokryte w całości gotówką w kwocie nie mniejszej niż 45 mln zł. Podstawowym celem emisji akcji było pozyskanie środków oraz inwestora lub inwestorów strategicznych, gwarantujących efektywne przeprowadzenie programu restrukturyzacji, a także zapewnienia Spółce stabilności finansowej oraz zwiększenie do niej zaufania instytucji kredytowych. Przez ponad 2 lata od podjęcia uchwały NWZA, nie została ona wykonana, a kolejne podejmowane procedury emisyjne nie zostały przeprowadzone.

Odpowiedzialność za niedokonanie emisji spoczywa na Radzie Nadzorczej, która została zobowiązana przez NWZA do przeprowadzenia całości procesu podwyższenia kapitału akcyjnego, w tym ustalenia zasad emisyjnych, terminów otwarcia i zamknięcia subskrypcji oraz wyboru inwestora/inwestorów. Pomimo licznych inicjatyw, w tym szczególnie ze strony reprezentantów Skarbu Państwa, Rada Nadzorcza nie była zdolna do wyegzekwowania wykonania własnych uchwał przez Zarząd Spółki.

Odpowiedzialność za tę sytuację ponosi również Zarząd Stoczni, którego działania skoncentrowane były na innych rozwiązaniach, w tym na utworzeniu SFI SA i zmianie w akcjonariacie Stoczni oraz na pozyskaniu kapitału dodatkowego poprzez zakup przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej w upadłości.

- W maju 1997 r. Rada Nadzorcza kolejnymi uchwałami określiła działania własne i Zarządu Spółki, w wyniku których przeprowadzenie emisji akcji miało zostać zakończone w terminie do 15 listopada 1997 r. W tym celu określono m.in.:
  - “Datę Otwarcia” subskrypcji na dzień 15 lipca 1997 r. Do tego dnia Zarząd Spółki zobowiązany był skierować zaproszenia do potencjalnych inwestorów celem złożenia przez nich ofert objęcia akcji serii C,
  - “Datę Zamknięcia” subskrypcji na dzień 15 października 1997 r. W dziesiątym dniu po tej dacie, Rada Nadzorcza na wniosek Zarządu Spółki miała dokonać wyboru inwestorów i stwierdzić dojdzie emisji do skutku,
  - termin zwołania przez Zarząd Spółki NWZA, najpóźniej do 15 listopada 1997 r, celem dokonania odpowiednich zmian Statutu Spółki.
- W protokole z posiedzenia Rady z dnia 7 czerwca 1997 r. stwierdzono m.in., iż występują *“...duże wątpliwości, co do jakości i trybu postępowania Zarządu, który może skutkować niezachowaniem terminów i wskazuje na brak wystarczającego zaangażowania w realizacji wykonawczych uchwał Rady Nadzorczej (...)* Członkowie Rady wyrazili swoje krytyczne uwagi dot. braku prac na obecnym

etapie nad określeniem kryteriów i preferencji doboru potencjalnych inwestorów i kierunków strategicznych dla Spółki, a także brak szczegółowego harmonogramu i rozpisania działań po stronie Zarządu. (...) W ramach odpowiedzi na pytania członków Rady, Prezes Zarządu oświadczył, że Zarząd realizuje w przyjętym harmonogramie wszystkie nakazane czynności i nie ma groźby niedotrzymania terminów...”

- Dokonując w dniu 28 czerwca 1997 r. oceny listy potencjalnych inwestorów, przygotowanej przez Zarząd Spółki, członkowie Rady Nadzorczej wskazywali m.in. na brak podstawowych informacji o wykazanych firmach oraz kryteriów jakimi kierował się Zarząd przy ustalaniu projektu listy, a także na niewykonanie przez Zarząd wniosków Rady, dotyczących przeprowadzenia oceny i wstępnej weryfikacji potencjalnych inwestorów pod kątem zagrożeń wynikających z konkurencji na rynku okrętowym.
W protokole z posiedzenia Rady stwierdzono m.in., że “...problemem do rozstrzygnięcia, przed którym stanęła Rada było ustalenie, jak uruchomić przyjętą procedurę, w sytuacji gdy Zarząd nie przeprowadził oczekiwanego procesu analiz a próby wymuszenia podjęcia takich czynności okazały się bezskuteczne...”
W wyjaśnieniach na stawiane zarzuty Rady o niedopełnieniu tych czynności, Zarząd Spółki podał, iż przedstawioną Radzie listę opracowano na podstawie posiadanej wiedzy formalnej i nieformalnej o potencjalnych inwestorach, ich pozycji na rynku, posiadany potencjał oraz aktualną kondycję. Zarząd poinformował, że zgodnie z sugestią Rady Nadzorczej, będzie na bieżąco wykonywał działania dotyczące analizy firm, zdobywania informacji i wstępnej weryfikacji wymienionych na liście podmiotów.
- Na 2 posiedzeniach odbytych we wrześniu 1997 r., Rada Nadzorcza poddała ocenie informacje Zarządu Spółki o realizacji czynności wynikających z przyjętej procedury podwyższenia kapitału akcyjnego w drodze emisji akcji serii C. Prezes Zarządu poinformował Radę o rozmowach z 5 potencjalnymi inwestorami. Oceniając pozytywnie stan rozmów, wniósł do Rady Nadzorczej o przedłużenie subskrypcji do 31 grudnia 1997 r.
- W dniu 13 października 1997 r. Zarząd Spółki przedstawił Radzie Nadzorczej sprawozdanie z wykonanych czynności z działań bieżących, dotyczących realizacji procedur emisyjnych. Oceniając pozytywnie dotychczasowe działania Zarządu, Prezes przedstawił uchwałę Zarządu zawierającą listę wybranych 5 inwestorów, którym zostaną zaoferowane akcje serii C. Aby zapewnić możliwość zrealizowania procedury podwyższania kapitału, Zarząd zaproponował jej przedłużenie o 90 dni. Rada Nadzorcza przyjmując powyższe informacje, uznała zasadność wniosków Zarządu i podjęła uchwały w sprawie przedłużenia terminów emisji oraz ustalenia listy inwestorów, którym zaoferowane zostaną akcje Stoczni Gdynia SA.

- Uznając nieskuteczność dotychczas prowadzonych procedur emisji akcji serii C, Rada Nadzorcza zdecydowała, na posiedzeniu w dniu 17 października 1997 r., o zamknięciu podjętej subskrypcji, według zasad ustalonych w maju 1997 r. Rada postanowiła rozpocząć nowy proces emisyjny, z terminem otwarcia subskrypcji na dzień 22 stycznia 1998 r. i zamknięcia subskrypcji na dzień 29 stycznia 1998 r., a także ustaliła zakres ceny emisyjnej 1 akcji i listę inwestorów, którym w drodze niepublicznej subskrypcji Zarząd Spółki, zaoferuje akcje serii C.
- Podstawowym przedmiotem posiedzenia Rady Nadzorczej w dniu 20 stycznia 1998 r. była ocena stopnia zaawansowania procesu emisji akcji serii C na podstawie informacji Zarządu Spółki.
Rada uznała, że dostarczone jej w przeddzień posiedzenia materiały, uniemożliwiają merytoryczne ustosunkowanie się do tematyki i podjęcie decyzji w formie stosownych uchwał. Dokonując, na podstawie dostarczonego materiału, oceny zaawansowania procesu podwyższania kapitału akcyjnego, członkowie Rady Nadzorczej uznali go za niedostateczny. Rada nie akceptowała skierowanego do niej pisma Zarządu Spółki o zawieszenie procedur podniesienia kapitału. Niewielki stan zaawansowania tego procesu Prezes Zarządu uzasadniał przyczynami zewnętrznymi. W ocenie Prezesa, realnymi potencjalnymi partnerami Stoczni pozostały dwie firmy norweskie oraz EBOR, który podtrzymał swoją opcję "wejścia" w Stocznę wraz z innym partnerem branżowym. Członkowie Rady wygłaszali skrajne opinie w sprawie realizacji procedur podniesienia kapitału. Proponowano definitywne zamknięcie subskrypcji, uzasadniając brakiem efektów i nie realizowaniem przez Zarząd Spółki uchwał Rady Nadzorczej. Wyrażano również ocenę, iż *„...niepowodzenie w pozyskaniu inwestora może wpływać również z faktu prowadzenia w sposób nieskoordynowany równolegle dwóch procesów; podniesienia kapitału i zmian w akcjonariacie właścicielskim (SFI). Poddano w wątpliwość, którym działaniom Zarząd poświęcał więcej czasu i determinacji, a zdarzenia związane ze zmianami właścicielskimi zawsze powodować muszą niezdefiniowane sygnały dla potencjalnych inwestorów.”*
Po wyborze w dniu 20 stycznia 1998 r. p. K.H.K. na funkcję Przewodniczącego Rady, desygnowanego przez SFI SA, do końca 1998 r. nie podejmowano tematyki związanej z podwyższeniem kapitału.
- Na zwołanym przez Zarząd Spółki posiedzeniu w dniu 6 lutego 1999 r., NWZA podjęło uchwałę o zmianach Statutu Spółki, określając (w § 7) wysokość kapitału akcyjnego Spółki na poziomie 210.771.270 zł, który dzieli się na 21.077.127 akcji o wartości nominalnej 10 zł każda. NWZA zobowiązało Zarząd do zgłoszenia uchwalonych zmian w rejestrze handlowym, po podjęciu przez Radę Nadzorczą

uchwały stwierdzającej, iż spełnione zostały warunki podwyższenia kapitału określone w uchwale NWZA z dnia 8 kwietnia.²⁴

W przesłanym Ministrowi SP zawiadomieniu o zwołaniu NWZA, Zarząd Spółki poinformował o końcowej fazie negocjacji z inwestorami, którzy mają objąć łącznie 6.000.000 akcji C, przez co kapitał akcyjny Spółki zostanie podwyższony o 40%. Emisja zostanie objęta przez 5-6 inwestorów z sektora finansowego, notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Według Zarządu Spółki, potencjalni nabywcy akcji będą inwestorami pasywnymi, co nie będzie wymagać zmiany trybu powoływania Rady Nadzorczej i jej struktury. Każdy z inwestorów objąłby od 400.000 do 1.600.000 akcji tj. od 1,9 do 7,6 % kapitału akcyjnego po podwyższeniu.

5. Zakup przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej w upadłości

5.1. Tworzenie podmiotów z udziałem Stoczni Gdynia

W grudniu 1997 r., Rada Nadzorcza przyjęła do wiadomości ogólną informację Zarządu Stoczni o podpisaniu dokumentu, w którym 4 podmioty (nie wymienione), w tym Stocznia Gdynia SA, wyraziły chęć nabycia Stoczni Gdańskiej SA w upadłości. Zarząd poinformował także, że szczegółowe rozwiązania transakcji będą przedłożone Radzie do dnia 1 kwietnia 1998 r. Nie podejmując decyzji stanowiących w sprawie transakcji, Rada Nadzorcza zwróciła Zarządowi uwagę, że jej przeprowadzenie winno odbywać się w porozumieniu z Radą Nadzorczą.

W dniu 25 maja 1998 r., Zarząd Spółki przedstawił Radzie Nadzorczej pisemną informację w sprawie oferty wstępnej zakupu Stoczni Gdańskiej SA w upadłości, jaką złożono na ręce Syndyka Masy Upadłościowej Stoczni Gdańskiej SA w dniu 29 kwietnia 1998 r. W informacji podano m.in., że pozyskany w ten sposób potencjał wytwórczy zabezpieczy zapotrzebowanie Stoczni Gdynia SA na dodatkowe moce produkcyjne w zakresie obróbki i prefabrykacji i pozwoli na dalszą produkcję 4-6 statków na terenie Stoczni Gdańskiej. W opisie działania po zawarciu umowy kupna, Zarząd Stoczni podał m.in., że:

1. *“...Podstawową motywacją jest komplementarność potencjałów produkcyjnych obu stoczni,*
2. *Stocznia Gdynia SA przejmie na siebie zobowiązania dotyczące utrzymania i rozwoju pełnej działalności stoczniowej, od projektowania do zdanienia statku, z utrzymaniem pełnego ciągu produkcyjnego.*
3. *po zawarciu umowy kupna-sprzedaży, zakupiony majątek zostanie podzielony na dwie części:*

---

²⁴ Stanowisko przedstawiciela Skarbu Państwa w Radzie Nadzorczej w tej kwestii, przedstawione zostało w piśmie z dnia 2 lutego 1999 r. do Ministra SP (zob. pkt. 4.3. niniejszej informacji).

- część zlokalizowana w dzielnicy portowo-przemysłowej miasta Gdańska (tereny A i B),
  - część zlokalizowaną na wyspie Holm (teren C).
4. Część zlokalizowana na wyspie Holm zostanie przekazana jako aport spółce, która zostanie założona przez Stocznę Gdynia SA w celu prowadzenia działalności gospodarczej o profilu budowy statków. Spółka uzyska prawo używania nazwy "Stocznia Gdańska SA", które zostanie nabyte przez Stocznę Gdynia SA z chwilą dokonania zakupu majątku stanowiącego przedmiot oferty.
5. Część zlokalizowana w dzielnicy portowo-przemysłowej zostanie sprzedana firmie developerskiej, która podejmie działania mające na celu zmianę przeznaczenia dotychczasowych terenów stoczniowych, poprzez harmonijne zagospodarowanie ich i włączenie w strukturę miejską miasta Gdańska. Część terenu obejmująca pochylnie zlokalizowana na terenie B wraz z obszarem bezpośrednio przyległym, zostanie wydierżawiona spółce budującej statki na okres 7-8 lat. Majątek położony na terenie Stoczni Gdańskiej SA w upadłości będzie także wykorzystywany zgodnie z zawartymi wcześniej umowami z użytkownikami obiektów położonych na tym terenie..."

Przedstawiając powyższe informacje, Zarząd Stoczni zwrócił się do Rady Nadzorczej o podjęcie uchwały upoważniającej Zarząd do kontynuowania czynności w omawianej transakcji.

Uchwałą nr 160/III z dnia 25 maja 1998 r. Rada Nadzorcza wyraziła pozytywną opinię, upoważniającą Zarząd do działań w sprawie zakupu Stoczni Gdańskiej w upadłości. Uprawnienia Zarządu określono do wartości transakcji nabycia nie przekraczającej 20% kapitału akcyjnego Stoczni, tj. nieco powyżej 30 mln zł.

Powyższe ograniczenie zaangażowania kapitałowego przestało obowiązywać z dniem dokonania zmian Statutu Spółki (27 czerwca 1998 r.), w wyniku których Rada Nadzorcza utraciła uprawnienia stanowiące, dotyczące m.in. zatwierdzania wniosków Zarządu Spółki w sprawie przystępowania Stoczni do spółek oraz wydatków inwestycyjnych powyżej 1/10 kapitału akcyjnego Stoczni.²⁵

Nie podejmując dalszych decyzji, Rada Nadzorcza na posiedzeniach w październiku i grudniu 1998 r. była informowana przez Zarząd Stoczni o przebiegu procesu zakupu przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej SA w upadłości. W informacji przedstawionej kontrolującym przedstawicielom Skarbu Państwa w Radzie Nadzorczej podali, iż w początkach 1999 r., po zinventaryzowaniu majątku przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej i określeniu przez Zarząd sposobu jego zagospodarowania, Rada Nadzorcza Stoczni Gdynia SA dokona analizy efektywności całości przeprowadzonej transakcji.

Kolejnym krokiem Zarządu Stoczni Gdynia SA, zmierzającym do zakupu Stoczni Gdańskiej SA w upadłości było zawiązanie w dniu 24 sierpnia 1998 r. spółki

---

²⁵ Zob. pkt. 4.2. niniejszej informacji.

akcyjnej pod firmą "Trójmiejska Korporacja Stoczniowa" SA (TKS SA) z siedzibą w Gdyni. TKS SA założyli: Stocznia Gdynia SA, Spółka "EVIP Progress" SA z Warszawy oraz 1 osoba fizyczna z Gdańska. W dniu 31 sierpnia 1998 r. Sąd Rejonowy w Gdańsku dokonał wpisu Spółki do rejestru handlowego. Kapitał akcyjny TKS SA wynosił 400.000 zł. i dzielił się na 40.000 akcji imiennych serii A o wartości nominalnej 10 zł każda. Stocznia Gdynia SA objęła 37.999 akcji (94,9975% kapitału założycielskiego), EVIP Progress SA objęła 2.000 akcji (5%) oraz osoba fizyczna 1 akcję (0,0025%).

Przedmiotem działalności Spółki jest m.in.: działalność wytwórcza, usługowa, handlowa na własny rachunek i w pośrednictwie w zakresie: budowy i napraw statków, budownictwa ogólnego, konstrukcji stalowych, inżynierii lądowej, transportu wodnego, dystrybucji mediów energetycznych i działalności badawczo-rozwojowej. W dniu 8 stycznia 1999 r. Zarząd Spółki poinformował Sąd Rejonowy o wniesieniu całości kapitału akcyjnego. Ustanawiając władze spółki powołano 3 osobowy Zarząd i 5 osobową Radę Nadzorczą.

W dniu 28 listopada 1998 r. NWZA TKS SA podjęło uchwały o podwyższeniu kapitału akcyjnego, o zmianie Statutu Spółki oraz o wyrażeniu zgody na nabycie Przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej SA w upadłości.

- NWZA dokonało zmian Statutu Spółki, ustanawiając wielkość kapitału akcyjnego na kwotę 28.000.000 zł, dzielonego na 2.800.000 akcji o wartości nominalnej 10 zł każda. Emisja akcji nowych serii B, C i D przeznaczona została dla dotychczasowych akcjonariuszy Spółki, po cenie nominalnej. Dla EVIP Progress SA przeznaczono całość akcji serii B (425.000 akcji). Według oświadczenia Zarządu Spółki, EVIP Progress SA nabyła 425.000 akcji serii B, za które uiszczono 4.250.000 zł. Stocznia Gdynia SA objęła w całości akcje serii C (935.000 akcji) i D (1.400.000 akcji). Według oświadczenia Zarządu Spółki, Stocznia Gdynia SA, uiszczała w całości cenę za akcje serii C w kwocie 9.350.000 zł oraz jedną czwartą ustalonej ceny tj. 3.500.000 zł za akcje serii D. Pozostała część ceny za akcje serii D, tj. 10.500.000 zł miała zostać opłacona w terminie do 30 czerwca 1999 r. Po podwyższeniu kapitału akcyjnego, udział właścicielski Stoczni Gdynia SA w kapitale akcyjnym TKS SA stanowił 84,75%, a EVIP Progress SA 15,25% oraz symboliczny udział osoby fizycznej posiadającej 1 akcję.
- NWZA TKS SA realizując wymóg art. 389 §1 K.h. wyraziło zgodę na nabycie przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej SA w upadłości, na warunkach określonych w zawartej umowie z Syndykiem tej Stoczni z dnia 8 września 1998 r. Jednocześnie Zgromadzenie zwolniło Zarząd Spółki z obowiązku składania sprawozdania i poddawania go rewizji w trybie art. 389 §2 i 3 K.h.

W dniu 2 grudnia 1998r. TKS SA zawarła z Kredyt Bankiem PBI SA umowę o kredyt inwestycyjny w kwocie 16 mln dolarów USA, przeznaczony na zakup przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej SA w upadłości. Przejściowym zabezpieczeniem kredytu jest zastaw rejestrowy, który wygaśnie z dniem ustanowienia hipoteki na części nieruchomości Stoczni Gdańskiej (tereny A i B). Stocznia Gdynia SA zobowiązała się do poręczenia spłaty kredytu do kwoty 4,5 mln dolarów USA wraz z odsetkami od tej części kredytu.²⁶

NWZA TKS SA podjęło w dniu 3 grudnia 1998 r. uchwałę o zmianie firmy Spółki z “Trójmiejskiej Korporacji Stoczniowej” SA z siedzibą w Gdyni na firmę “Stocznia Gdańska - Grupa Stoczni Gdynia” Spółka Akcyjna z siedzibą w Gdańsku. NWZA odwołało wszystkich członków Rady Nadzorczej, powołując w ich miejsce nowych, w tym Prezesa i Wiceprezesa Zarządu Stoczni Gdynia, a także odwołało jednego członka Zarządu i powołało dwóch nowych członków Zarządu.

W dniu 2 grudnia 1998 r. została zawarta Umowa Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą “Synergia 99” Sp. z o.o. z siedzibą w Radomiu. Założycielami spółki byli: Stocznia Gdynia SA, EVIP Progress SA z Warszawy oraz Bankowy Dom Handlowy Sp. z o.o. z Warszawy.

Kapitał zakładowy Spółki wynosił 4.000 zł i dzielił się na 40 udziałów po 100 zł. każdy. Udziały w kapitale zakładowym zostały pokryte gotówką, z tego Stocznia Gdynia SA objęła 22 udziały (55% kapitału), EVIP Progress SA objął 10 udziałów (25%), zaś Bankowy Dom Handlowy Sp. z oo. pozostałe 8 udziałów (20%).

Umowa Spółki określała w 48 punktach przedmiot i zakres działalność, z których wynikało, że przedmiotem Spółki jest wyspecyfikowana działalność wytwórcza w branżach metalowych, stoczniowych, budowlanych; wyspecyfikowana działalność handlowa, transportowa, doradczo-badawcza i usługowa.

Władze Spółki stanowi 2-3 osoby Zarząd i licząca 3-10 osób Rada Nadzorcza, której członkowie są powoływani i odwoływani przez wspólników proporcjonalnie do posiadanych udziałów.

Celem utworzenia spółki developerskiej Synergia 99 Sp. z oo. jest prowadzenie działalności wytwórczej, handlowej i usługowej, mającej doprowadzić do restrukturyzacji i zagospodarowania terenów A i B Stoczni Gdańskiej, które zostaną wniesione aportem do tej Spółki. Synergia 99 Sp. z o.o. przejmie zobowiązania wynikające z kredytu inwestycyjnego w kwocie 16 mln USD, zaciągniętego przez TKS SA na zakup przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej.²⁷

---

²⁶ Na podstawie informacji z dnia 10.12 1998r. Prezesa Zarządu Stoczni Gdynia SA dla Rady Nadzorczej.

²⁷ Na podstawie informacji z dnia 10.12 1998r. Prezesa Zarządu Stoczni Gdynia SA dla Rady Nadzorczej.

5.2. Oferty dotyczące zakupu Stoczni Gdańskiej

Na zlecenie Syndyka Masy Upadłościowej Stoczni Gdańskiej SA, firma Business Management & Finance SA.(BMF SA) sporządziła w okresie styczeń-luty 1997 r. listę ponad 80 potencjalnych inwestorów, do których została wysłana "Informacja Wstępna", zawierająca zaproszenie do rokowań, z listem o zachowanie poufności. Termin składania ofert ustalono na koniec kwietnia, z możliwością jego przedłużenia.

Deklaracje zainteresowania dokonaniem różnego typu inwestycji złożyło do końca maja 1997 r. ponad 20 podmiotów. Większości tych ofert dotyczyła jednak zakupu niektórych składników majątkowych Stoczni i nie odpowiadała podstawowym kryteriom ustalonym przez Syndyka, tj.

- zaangażowanie inwestora w sektor statków morskich,
- pozycja ekonomiczna inwestora , wskazująca na duże zdolności finansowe,
- prowadzenie inwestycji podobnego rodzaju ,
- dysponowanie zdolnościami produkcyjnymi, nie odbiegającymi znacząco w dół od zdolności Stoczni Gdańskiej.

Z uwagi małe zainteresowanie znaczących firm stoczniowych, brokerskich i armatorskich, do końca 1997 r. nie zdołano wyłonić inwestora, bądź grupy inwestorów spełniających kryteria lub zdolnych do sfinansowania zakupu Stoczni Gdańskiej.

Jedynymi potencjalnymi inwestorami, przedstawiającymi konkretne oferty, pozostały 3 podmioty polskie.²⁸

- W lutym 1998 r. wstępną ofertę zakupu przedłożyło Konsorcjum Budowy Okrętów, utworzone specjalnie do zakupu Stoczni przez Marine Metal Sp. z o.o. (producent kotłów okrętowych), Nowimor Trading Sp. z o.o. (producent wyposażenia okrętowego), Regan Consulting Sp. z o.o. (firma doradcza). W kwietniu 1998 r. Konsorcjum przedłożyło Syndykowi rozszerzona ofertę, obejmującą cenę, plan inwestycji i plan rozwoju biznesu. Zakup miał zostać sfinansowany kredytem udzielonym przez BRE i poręczonym przez firmę Polsat.
- W kwietniu 1998 r. Syndyk otrzymał ofertę od Stoczni Gdynia SA. Oferta zawierała cenę, plan inwestycji i plan rozwoju biznesu. Zakup miał być sfinansowany ze środków własnych Stoczni i częściowo kredytem z Kredyt Bank PBI SA.
- W maju 1998 r. Syndyk otrzymał ofertę od Konsorcjum złożonego z Gdańskiej Stoczni Remontowej SA i Stoczni Szczecińskiej SA. Oferta zawierała cenę, plan inwestycyjny i plan rozwoju biznesu.

---

²⁸ W grudniu 1997 r. Syndyk otrzymał list intencyjny od Konsorcjum, złożonego z Funduszu Gospodarczego NSZZ Solidarność (lider Konsorcjum), Stoczni Gdynia SA, PKO SA oraz Niderpol Sp. z oo. Konsorcjum deklarowało złożenie pełnej oferty do marca 1998 r. (oferty jednak nie złożono).

Syndyk wezwał w czerwcu 1998 r. ww. oferentów do przedłożenia, w terminie do 30 czerwca 1998 r., projektu umowy sprzedaży, uzgodnionej z Syndykiem oraz oświadczenia banku o gotowości do udzielenia gwarancji zapłaty ceny. Do dnia 6 lipca 1998 r. Syndyk otrzymał 2 oferty spełniające wymogi wezwania: Stoczni Gdynia SA i Konsorcjum Przemysłu Okrętowego. W dniu 14 lipca 1998 r. Syndyk został poinformowany pismem przez Pełnomocnika Konsorcjum Przemysłu Okrętowego, że jednoosobowym uczestnikiem konsorcjum jest Gdańska Stocznia Remontowa SA, bowiem Stocznia Szczecińska SA wycofała ofertę nabycia przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej.

W dniu 15 lipca 1998 r. Syndyk wystąpił z wnioskiem do Sędziego Komisarza o zezwolenie na sprzedaż z wolnej ręki przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej SA, Stoczni Gdynia SA i EVIP Progress SA.

We wniosku podał m.in., że wszystkie oferty, spełniające wymagania, składane w ciągu całego postępowania wskazywały, iż proponowane ceny nabycia odbiegały od oszacowanej wartości przedsiębiorstwa. Wycena Stoczni, przeprowadzona 3 różnymi metodami i skorygowana o spodziewane wyniki finansowe Stoczni w 1998 r., a także wstępne sygnały pochodzące od potencjalnych inwestorów, lokują wartość Stoczni w przedziale 28-45 mln dolarów USA, tj. 97,5-156,6 mln zł.

W przypadku oferty Stoczni Gdynia i EVIP Progress oferowana cena wynosiła łącznie 115.770.000 zł. W jej skład wchodziły środki własne inwestora w kwocie 75.933.250 zł, przejmowana kaucja w kwocie 25.836.750 zł (będąca własnością Stoczni Gdańskiej) oraz wolne środki 14.000.000 zł (będące własnością Stoczni Gdańskiej). Cena 115.770.000 zł ma pokrycie w 63,5% zobowiązaniem banku do udzielenia gwarancji zapłaty ceny.

Konsorcjum Przemysłu Okrętowego oferowało cenę o ok. 1/3 niższą od oferty Stoczni Gdynia SA.

Postanowieniem z dnia 23 lipca 1998 r., Sąd Rejonowy w Gdańsku Wydział XII Gospodarczy-Rejestrowy zezwolił Syndykowi Masy Upadłości Stoczni Gdańskiej SA na sprzedaż z wolnej ręki przedsiębiorstwa upadłego firmom: Stocznia Gdynia SA i EVIP Progress SA, na warunkach określonych w "Protokole z wyboru najkorzystniejszej oferty zakupu przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej SA". W uzasadnieniu postanowienia, Sędzia Sądu Rejonowego stwierdził m.in., że *"...Po zapoznaniu się z ofertami zakupu stoczni, przedstawionymi przez Syndyka, Sędzia - Komisarz uznał, że oferta złożona przez konsorcjum "Stocznia Gdynia" i "EVIP Progress" jest zdecydowanie najkorzystniejsza i to zarówno od strony finansowej jak i wiarygodności przemysłowej oraz przedstawionych planów rozwojowych. Oferta powyższa pozwala na pełniejsze zaspokojenie wierzycieli, a także daje wystarczające*

gwarancje utrzymania, rozwoju i modernizacji przedsiębiorstwa "Stoczni Gdańskiej"...".

5.3. Umowa sprzedaży Stoczni Gdańskiej Syndyk Masy Upadłości Stoczni Gdańskiej SA, działając na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Gdańsku, zawarł w dniu 8 września 1998 r.

"Przedwstępną Umowę Sprzedaży Stoczni Gdańskiej" ze spółkami Stocznia Gdynia SA i EVIP Progress SA (Kupujący).

Strony tej umowy zobowiązały się zawrzeć najpóźniej do dnia 8 października 1998 r.

"Umowę sprzedaży", na mocy której Syndyk sprzeda, a Kupujący kupi na współwłasność (z udziałami 95/100 Stocznia Gdynia i 5/100 EVIP Progress) część Przedsiębiorstwa (w rozumieniu art. 113 prawa upadłościowego oraz art. 55' K.c., z uwzględnieniem art. 55" K.c.) Stoczni Gdańskiej SA. Ponadto strony umówiły się, że Kupujący uprawniony będzie do wskazania jako nabywcy spółki TKS SA, która będzie uprawniona do wstąpienia w prawa i obowiązki Kupującego. Uzgodniły również, że w przypadku wstąpienia w prawa i obowiązki Kupującego przez TKS SA, Stocznia Gdynia SA i EVIP Progress SA zobowiązują się przy "Umowie Przyszłej" (rozporządzającej) wstąpić w prawa i obowiązki "Gwarantów".

W tym celu, w dniu 8 września 1998 r. przedstawiciele Stoczni Gdynia SA i EVIP Progress SA, w obecności Syndyka Masy Upadłości Stoczni Gdańskiej SA oraz TKS SA oświadczyli notarialnie, że wskazują TKS SA jako nabywcę przedsiębiorstwa upadłego i przelewają na nią wszelkie prawa i obowiązki wynikające z "Umowy Przedwstępnej".

W tym samym dniu Syndyk Masy Upadłości Stoczni Gdańskiej SA zawarł z TKS SA "Umowę Sprzedaży Stoczni Gdańskiej". Umowa miała charakter warunkowy, a jej wykonanie uzależnione było od spełnienia warunków zawieszających oraz od zawarcia odrębnej umowy rozporządzającej, przenoszącej prawa na Kupującego. Warunkami zawieszającymi wykonanie umowy było:

- wydanie przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów decyzji zezwalającej TKS SA na nabycie przedsiębiorstwa,
- wydanie zgody przez Ministra SP, w porozumieniu z Ministrem Transportu i Gospodarki Morskiej, na przeniesienie na TKS SA prawa użytkowania wieczystego gruntów położonych w granicach portu morskiego w Gdańsku oraz własności budynków stanowiących odrębny od gruntów przedmiot własności (zgodnie z ustawą o portach i przystaniach morskich),
- nieskorzystanie przez podmiot zarządzający portem z prawa pierwokupu (jakie mu przysługiwało zgodnie z ustawą o portach i przystaniach morskich),

- wydanie przez Sąd orzeczenia odrzucającego lub oddalającego podanie Upadłego o dopuszczenie do zawarcia układu w postępowaniu upadłościowym, złożone w dniu 1 września 1998 r., a w razie wniesienia przez Upadłego zażalenia na postanowienie Sądu w tym przedmiocie, wydania przez Sąd wyższej instancji postanowienia oddalającego zażalenie Upadłego,
- przedstawienie nieodwołalnej i bezwarunkowej gwarancji bankowej ważnej do dnia zapłaty ceny lub innego uzgodnionego z Syndykiem sposobu zabezpieczenia zapłaty ceny.

W dniu 3 grudnia 1998 r. nastąpił tzw. “dzień wykonania umowy”. Wszystkie warunki zawieszające zostały wykonane. W dniu 3 grudnia 1998 r. na podstawie zawartej “Umowy Przeniesienia Prawa Użytkowania Wieczystego Gruntów i Własności Budynków Wchodzących w Skład Przedsiębiorstwa Spółki Akcyjnej Stoczni Gdańskiej” oraz protokołu przekazania, TKS SA przejęła od Syndyka przedsiębiorstwo Stoczni Gdańskiej SA w upadłości.

- Kredyt Bank PBI SA z siedzibą w Warszawie I Oddział w Gdańsku wystawił w dniu 8 września 1998 r. dla Syndyka Masy Upadłościowej Stoczni Gdańskiej “Gwarancję”, którą zobowiązał się do zapłaty każdej kwoty pieniężnej do sumy 72.930 tys. zł na żądanie Syndyka, po przedstawieniu oświadczenia, że TKS SA nie zapłaciła w wyznaczonym terminie należnej ceny za nabycie przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej SA. Bank określił termin ważności “Gwarancji” do 7 grudnia 1998 r.
- Zarząd Morskiego Portu Gdańsk, poinformował Syndyka w dniu 12 października 1998 r. o rezygnacji do wykonania prawa pierwokupu działek objętych “Umową Sprzedaży”, znajdujących się w obrębie portu handlowego.
- W dniach: 14 października 1998 r., 13 listopada 1998 r. i 30 listopada 1998 r. na posiedzeniach zwołanych przez Syndyka, Rada Wierzycieli Stoczni Gdańskiej SA, działając na podstawie art. 131 Prawa upadłościowego wyraziła zgodę *“...na sprzedaż przedsiębiorstwa upadłej “Stoczni Gdańskiej” SA na rzecz Trójmiejskiej Korporacji Stoczniowej SA...”* oraz na zmianę umowy sprzedaży *“...w ten sposób, iż z powołanej umowy wykreślony zostanie warunek zawieszający, określony w §3 ust. 1 pkt. 1.4, którego brzmienie jest następujące: “wydania przez Sąd orzeczenia odrzucającego lub oddalającego podanie Upadłego o dopuszczenie do zawarcia układu w postępowaniu upadłościowym złożone w dniu 1 września 1998 r....”*. Zmiana umowy sprzedaży, polegająca na wykreśleniu ww. warunku zawieszającego nastąpiła w dniu 23 listopada 1998 r.
- W dniu 26 października 1998 r. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów powiadomił biuro Syndyka, Stocznę Gdańską SA i Stocznę Gdynia SA, że nie zgłasza zastrzeżeń do zamiaru łączenia przedsiębiorstw, polegającego na nabyciu

przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej SA przez TKS SA, będącą podmiotem zależnym Stoczni Gdynia SA.

- W dniu 1 grudnia 1998 r. Minister SP zezwolił Syndykowi Masy Upadłości Stoczni Gdańskiej SA na przeniesienie, wchodzących w skład masy upadłości Stoczni Gdańskiej SA, praw użytkowania wieczystego gruntów oraz własności budynków i budowli, stanowiących odrębny od gruntów przedmiot własności, a położonych w obrębie portu morskiego w Gdańsku. Wcześniej, tj. w dniu 6 października 1998 r., Minister Transportu i Gospodarki Morskiej poinformował Ministra SP, iż nie zgłasza zastrzeżeń do przeniesienia praw użytkowania wieczystego oraz własności budynków znajdujących się w granicach administracyjnych portu morskiego w Gdańsku na TKS SA, nabywcę Stoczni Gdańskiej SA w upadłości.

Wymienione w umowie sprzedaży składniki masy upadłości Stoczni Gdańskiej SA zostały przez Strony oszacowane na kwotę 115.700 tys. zł. W cenie tej uzgodniono wartość prawa użytkowania wieczystego gruntów i własności budynków na łączną kwotę 20.000 tys. zł oraz wartość ruchomości i pozostałych praw na łączną kwotę 95.700 tys. zł, w tym aktywa obrotowe w łącznej wysokości 42.836,8 tys. zł. Na kwotę aktywów obrotowych składały się środki pieniężne w wysokości 17.000 tys. zł, środki pieniężne stanowiące tzw. kaucje w kwocie 20.502 tys. zł oraz rezerwy w kwocie 5.334,8 tys. zł, ustanowione w ramach odrębnej umowy, wynikającej z budowanych statków.

Według ustaleń Urzędu Kontroli Skarbowej w Gdańsku, nabywca wycenił majątek trwały Stoczni Gdańskiej SA na łączną kwotę ca 242.410,6 tys. zł, z tego wartość gruntów będących w wieczystym użytkowaniu na sumę 102.316,7 tys. zł oraz wartość budynków i budowli na kwotę 140.093,9 tys. zł.²⁹

Na TKS SA przeszły prawa, zobowiązania, obciążenia i inne obowiązki jakie przysługiwały Syndykowi albo na nim ciążyły, w związku z prowadzeniem Przedsiębiorstwa na podstawie art. 114 Prawa upadłościowego, bądź w oparciu o postanowienia Sądu Rejonowego, które zezwalały Syndykowi na prowadzenie działalności gospodarczej do 30 września 2001 r.

Na TKS SA przeszły również prawa, zobowiązania, obciążenia i inne obowiązki przysługujące Sprzedającemu albo na nim ciężące, a wynikające z wiążących Syndyka umów na budowę statków, wiążących Syndyka umów dzierżawy, użyczenia, najmu i innych umów względem pracowników i handlowych dotyczących prowadzenia przedsiębiorstwa.

---

²⁹ Protokół kontroli dotyczącej transakcji kupna-sprzedaży Stoczni Gdańskiej SA w upadłości, z dnia 22 lipca 1999 r., przeprowadzonej przez Urząd Kontroli Skarbowej w Gdańsku.

Minister Skarbu Państwa wydając zezwolenie w dniu 1 grudnia 1998 r. na przeniesienie przez Syndyka Masy Upadłości Stoczni Gdańskiej SA praw użytkowania wieczystego gruntów oraz własności budynków i budowli wchodzących w skład masy upadłości Stoczni Gdańskiej SA, położonych w obrębie portu morskiego w Gdańsku, zrealizował ostatni z warunków zawieszających wykonanie umowy sprzedaży. Nie wydanie zezwolenia skutkowało jej rozwiązaniem, zablokowaniem sprzedaży i przyzwoleniem na utrzymywanie się trwającego od 1996 r. stanu upadłości Przedsiębiorstwa. Zezwoleniem objęto:

- prawo użytkowania wieczystego gruntu (80 działek położonych w Gdańsku), o łącznej powierzchni 173,17 ha (87,4% całości gruntów masy upadłościowej), stanowiącego własność Skarbu Państwa,
- prawo własności 367 budynków, budowli i obiektów, stanowiących odrębny od gruntów przedmiot własności, o łącznej powierzchni 389.950 m².

W skład Przedsiębiorstwa nie weszły wyszczególnione nieruchomości o charakterze socjalnym, o łącznej powierzchni 21,85 ha (12,6% całości gruntów), wraz z posadowionymi na nich budynkami i budowlami, zlokalizowane poza siedzibą Przedsiębiorstwa w Gdańsku oraz przysługujące masie upadłości roszczenia odszkodowawcze, prawa i obowiązki wynikające z umowy rachunku bankowego z dnia 20 września 1995 r. zawartej z PeKaO SA, a także rzeczy posiadające wartość muzealną i wystawową.

Zdaniem Izby, sprzedaż przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej w upadłości korporacji, z dominującym udziałem aktywnego inwestora branżowego-Stoczni Gdynia SA, stwarza możliwość racjonalnego zagospodarowania potencjału Stoczni Gdańskiej. W okresie 5 lat, objętym umową sprzedaży, przyjęte przez TKS SA zobowiązania we właściwy sposób zabezpieczają podstawowe interesy przedsiębiorstwa i jego pracowników. w powyższej umowie, TKS SA zobowiązała się m.in., że:

- a) w nabytym przedsiębiorstwie będzie prowadziła działalność, przez okres co najmniej 5 lat, pod firmą w skład której wejdzie wyrażenie “Stocznia Gdańska” (obecnie przedsiębiorstwo działa pod firmą: Stocznia Gdańska-Grupa Stoczni Gdynia SA) oraz że będzie kontynuowana budowa statków i produkcja dla potrzeb przemysłu stocznioowego,
- b) w okresie 5 lat od dnia wykonania umowy sprzedaży nie będzie zbywać, wydzierżawiać, ustanawiać prawa użytkowania na Przedsiębiorstwie, a także wносить Przedsiębiorstwa w formie wkładu niepieniężnego do innego podmiotu, chyba że Sprzedający wyrazi na to zgodę, przy czym zobowiązania powyższe nie dotyczą zbycia środków trwałych, wchodzących w skład Przedsiębiorstwa, zgodnie

z zasadami prawidłowej gospodarki, jak również zbycia nieruchomości wydzielonych z nieruchomości oznaczonych na mapie jako teren A i B.

- c) przejmie i utrzyma przez okres 5 lat zatrudnienie na poziomie nie niższym niż 2200 pracowników (TKS SA przejęła 2561 pracowników) b. Stoczni Gdańskiej, łącznie z pracownikami przejmie również wszelkie ich uprawnienia wynikające z art. 23' § 1 Kodeksu Pracy, (W kwietniu 1999 r. zatrudnienie w Stoczni Gdańskiej wzrosło do 2715 osób),
- d) w celu rozbudowy i zwiększenia potencjału produkcyjnego związanego z produkcją statków poniesie w okresie 5 lat nakłady inwestycyjne, stanowiące równowartość 21 mln dolarów USA,

Kupujący zobowiązał się do zapłaty Sprzedającemu kary umownej, w przypadku niewykonania zobowiązań, wymienionych wyżej:

- pod lit. a) i b) - w wysokości stanowiącej równowartość 9.000 tys. ECU,
- pod lit. c) - w wysokości stanowiącej równowartość 9.000 ECU, za każdą osobę poniżej średniego zatrudnienia,
- pod lit. d) - w wysokości 100% wartości nakładów, jakie zgodnie z raportem biegłych rewidentów nie zostały dokonane.

Za nabywane przedsiębiorstwo TKS SA zobowiązała się zapłacić Syndykowi w terminie do 7 grudnia 1998 r. kwotę 115.700 tys. zł. W kwocie tej 7.000 tys. zł stanowiło cenę za składniki majątkowe obciążone prawem zastawu, ustanowionym na rzecz osób trzecich.

Ustalona cena 115.700 tys. zł została sukcesywnie wpłacana przez TKS SA w okresie od 4 do 21 grudnia 1998 r. Z tytułu nieterminowego opłacenia ceny, naliczone odsetki w kwocie blisko 93 tys. zł wpłynęły na rachunek Stoczni Gdańskiej SA w upadłości w dniu 22 grudnia 1998 r.

Z momentem wydania postanowienia o ukończeniu postępowania upadłościowego lub jego umorzeniu, Cesjonariuszem praw Syndyka wynikających z Umowy ustanowiono Agencję Rozwoju Przemysłu SA.

Gwarantami realizacji wszelkich zobowiązań TKS SA, określonych postanowieniami umowy sprzedaży ustanowiono solidarnie Stocznia Gdynia SA i EVIP Progress SA. Strony umowy sprzedaży postanowiły, iż nie dające się polubownie rozstrzygnąć spory związane z interpretacją lub wykonaniem umowy, poddane zostaną rozstrzygnięciu przez Sąd Arbitrażowy przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie, którego wszystkie orzeczenia będą wiążące.

W dniu 9 października 1998 r. Prezes Zarządu Stoczni Gdynia poinformował Radę Nadzorczą, że źródłami sfinansowania zakupu przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej SA w upadłości będą środki własne, kredyty i środki nabyte, z tego:

- środki własne stanowić będą 5 mln dolarów USA, z czego 1,5 mln dolarów USA zainwestuje Stocznia Gdynia, 1 mln dolarów USA zostanie wniesiony - jak podał - przez jednego z partnerów tytułem przedpłaty za nabycie udziałów w spółce developerskiej oraz 2,5 mln dolarów USA przez innych partnerów, zainteresowanych zawarciem transakcji ze spółką developerską,
- kredyt w kwocie 16 mln dolarów USA, zaciągnięty przez TKS SA, przy czym jego spłatę w kwocie 4,5 mln dolarów USA zagwarantowała Stocznia Gdynia SA,
- środki nabyte w postaci nieruchomości położonych na nabrzeżu w części portowo-przemysłowej miasta Gdańska (tereny A i B) o pow. ok. 73 ha, wniesione w formie aportu do spółki developerskiej, do której (zgodnie z porozumieniem) przeniesione zostaną zobowiązania z tytułu spłaty kredytu w kwocie 16 mln dolarów USA.

5.4. Próby unieważnienia umowy sprzedaży Stoczni Gdańskiej

Działania nad niedopuszczeniem do zawarcia, a następnie unieważnieniem umowy sprzedaży przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej SA w upadłości prowadzone były przez Zarząd tej Spółki. Działania prowadzone były w dwóch kierunkach: wykazania zasadności postępowania układowego z wierzycielami, jako korzystniejszej formy przeprowadzenia upadłości Stoczni oraz wykazania niezgodności z prawem, a tym samym nieskuteczności zawartej umowy sprzedaży.

- W dniu 23 lipca 1998 r. Sędzia Komisarz odrzucił wniosek Zarządu Stoczni z dnia 7 maja 1997 r. o dopuszczenie do zawarcia układu. Zarząd Stoczni złożył w dniu 1 września 1998 r. ponowny wniosek ze zmodyfikowanymi propozycjami układowymi. Zarządzeniami z dnia 28 i 29 września 1998 r. Sędzia Komisarz wezwał Syndyka i Radę Wierzycieli do wypowiedzenia się, co do propozycji układowych Zarządu.
  - W stanowisku przedstawionym Sędziemu Komisarzowi w dniu 6 października 1998 r., Syndyk określił szansę realizacji układu w upadłości na bliską zero. W przypadku przyjęcia proponowanego układu, realizacja niespójnego programu Zarządu, co do kontraktacji statków, zabezpieczenia źródeł finansowania bieżącej działalności mogłyby spowodować fizyczną likwidację Stoczni.
  - Na posiedzeniu Rady Wierzycieli w dniu 14 października 1998 r., 5 z 6 członków Rady Wierzycieli wypowiedziało się przeciwko koncepcji przeprowadzenia układu. Reprezentant ZUS nie zajmując stanowiska

oświadczył, iż zostanie ono przedstawione przez ZUS bezpośrednio Sędziemu Komisarzowi.

- W dniach 13 i 30 listopada 1998 r. Rada Wierzycieli wyraziła zgodę na sprzedaż przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej w upadłości zgodnie z zawartą Umową Sprzedaży z dnia 8 września 1998 r.

W dniu 13 listopada 1998 r. Sąd Rejonowy w Gdańsku ostatecznie odmówił dopuszczenia upadłego do zawarcia układu z wierzycielami. W uzasadnieniu Sąd stwierdził, m.in. że: *“...przedstawione propozycje układowe nie dają żadnej gwarancji na powstanie zdrowego i rentownego przedsiębiorcy. Układ proponowany przez Zarząd upadłego stwarza natomiast olbrzymie ryzyko zaprzepaszczenia szansy na prawdziwą sanację Stoczni Gdańskiej, jaką jest jej sprzedaż renomowanemu inwestorowi branżowemu. Zważywszy, że Stocznia Gdańska SA w Gdańsku zawarła w dniu 17 stycznia 1995 r. układ z wierzycielami, zatwierdzony postanowieniem Sadu Rejonowego w Gdańsku w dniu 26 stycznia 1995 r., układ którego nota bene Stocznia nie wykonała, sędzia-komisarz na podstawie art. 178 § 2 prawa upadłościowego postanowił jak w sentencji...”*.

- W dniu 28 września 1998 r. Prezes Zarządu Stoczni Gdańskiej SA w upadłości wystąpił z pozwem do Sądu Wojewódzkiego w Gdańsku przeciwko Syndykowi i TKS SA o ustalenie, że umowa sprzedaży przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej jest nieważna oraz o zakazanie pozwanym podejmowania jakichkolwiek czynności związanych z wykonaniem tej umowy. W uzasadnieniu Powód podał, iż Syndyk Masy Upadłościowej, dokonując sprzedaży Przedsiębiorstwa TKS SA postąpił niezgodnie z postanowieniem Sędziego Komisarza z dnia 23 lipca 1998 r. Sędzia Komisarz zezwolił bowiem na sprzedaż Przedsiębiorstwa spółkom Stocznia Gdynia SA i EVIP Progress SA. Powód wniósł ponadto o zawiadomienie przez Sąd o sprawie Prokuratora Wojewódzkiego w Gdańsku, w trybie art. 59 K.p.c.

Postanowieniem z dnia 5 października 1998 r., Sąd Wojewódzki w Gdańsku - IX Wydział Gospodarczy oddalił wniosek Prezesa Zarządu Stoczni Gdańskiej, podając w uzasadnieniu, iż Stocznia Gdańska SA jako upadły nie posiada uprawnienia do występowania w niniejszej sprawie w charakterze powoda. W związku z brakiem legitymacji procesowej formalnej, Sąd nie dokonał oceny wiarygodności roszczenia. W ocenie Sądu nie zachodziły podstawy do zawiadomienia o toczącym się procesie prokuratora w trybie art. 59 K.p.c.

Postanowieniem z dnia 27 stycznia 1999 r., tenże Sąd Okręgowy oddalił także powództwo Stoczni Gdańskiej SA w upadłości przeciwko Syndykowi Masy Upadłości Stoczni Gdańskiej i Stoczni Gdańskiej-Grupie Stoczni Gdynia SA, a postanowieniem z dnia 15 kwietnia 1999 r. odrzucił apelację powoda od tego wyroku. W uzasadnieniu Sąd podał, iż Zarządzeniem z dnia 9 marca 1999 r. Przewodniczący Wydziału wezwał Powoda do uzupełnienia braku formalnego apelacji poprzez przedłożenie pełnomocnictwa upoważniającego adwokata do

reprezentowania Powoda przed Sądem Apelacyjnym, zakreślając termin 7 dni pod rygorem odrzucenia apelacji. Ponieważ Powód nie uzupełnił braku formalnego apelacji w wyznaczonym terminie, apelację należało odrzucić na podstawie art. 370 K.p.c.

**5.5. Realizacja
dezyderatu nr 4**

Komisji Sejmowej

W dniu 1 grudnia 1998 r. Sejmowa Komisja Skarbu Państwa, Uwłaszczenia i Prywatyzacji uchwaliła dezyderat nr 4 do Rady Ministrów w sprawie prywatyzacji Stoczni Gdańskiej. W uchwalonym dezyderacie, Komisja Skarbu Państwa, Uwłaszczenia i Prywatyzacji postulowała o:

1. Sporządzenie opinii w sprawie zabezpieczenia praw 7605 akcjonariuszy - pracowników Stoczni Gdańskiej.
2. Udzielenie odpowiedzi na apel ponad 200 parlamentarzystów, wspierających postępowanie układowe wierzycieli Stoczni Gdańskiej.
3. Wydanie opinii w sprawie dokumentów uzasadniających celowość sprzedaży Stoczni oraz opinii w sprawie dokumentów uzasadniających celowość postępowania układowego.
4. Sporządzenie raportu końcowego prac zespołu ekspertów, powołanych przez Ministra SP w sprawie Stoczni Gdańskiej.
5. Wyrażne określenie woli politycznej Rządu, co do losów Stoczni Gdańskiej - kolebki "Solidarności".
6. Wydanie opinii dotyczącej podjęcia dalszej budowy statków przez Stocznnię Gdańską.
7. Wstrzymanie przez Ministra SP zgody na przekazanie gruntów Stoczni Gdańskiej do czasu zakończenia toczącego się postępowania sądowego.

W dniu 4 stycznia Minister SP przesłał Premierowi Rządu RP oraz członkom Rady Ministrów dokument w sprawie kwestii zawartych w dezyderacie nr 4. W dokumencie tym, Minister SP stwierdził m.in., że:

1. Po ogłoszeniu upadłości Stoczni Gdańskiej, wszyscy akcjonariusze utracili swoje prawa majątkowe, wynikające z posiadanych akcji. Dotyczy to zarówno Skarbu Państwa jak i pracowników. Formalnie nie istnieje tytuł prawny do zabezpieczenia praw akcjonariuszy. Jednak Skarb Państwa prowadzi analizę możliwości stworzenia mechanizmu, który mógłby choć w części zrekompensować to, co pracownicy-akcjonariusze utracili.
2. W odpowiedzi na apel parlamentarzystów w sprawie *"wyrażenia jednoznacznej zgody przez ministrów reprezentujących wierzycieli Skarbu Państwa na zawarcie*

przez Stocznnię układu z wierzycielami”, Minister SP poinformował pismem z dnia 8 września 1998 r. (po uzgodnieniach z Ministrami: Finansów, Gospodarki oraz Pracy i Polityki Socjalnej) Premiera Rządu RP o możliwości rozwiązania kwestii Stoczni Gdańskiej w ścieżce układowej lub poprzez sprzedaż jej majątku. Minister SP stwierdził, iż zgodnie z prawem decyzje względem masy upadłościowej podejmuje Sąd, który wyraził zgodę na sprzedaż przedsiębiorstwa, a oddalił wniosek Zarządu Stoczni o zawarcie układu z wierzycielami. Poinformował również, że Minister Finansów - reprezentujący Skarb Państwa jako wierzyciel uprzywilejowany - uznał sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego jako korzystniejszą dla budżetu państwa i gminy Gdańsk, wskazując jednak na zagrożenie zakończenia zainteresowania Stocznnią Gdańską ze strony nabywców, w momencie zdyskontowania zysków, w wyniku sprzedaży części atrakcyjnych gruntów wokół Stoczni.

3. Minister SP nie jest podmiotem uczestniczącym w procesie upadłościowym Stoczni Gdańskiej. Z formalnoprawnego punktu widzenia ingerencja Urzędu Ministra SP w tę procedurę byłaby naruszeniem prawa. O postępowaniu układowym decyduje Sąd, a opinia MSP nie jest dla niego wiążąca. W stanowisku Syndyka, przesłanym do Sędziego Komisarza w sprawie propozycji układowych Zarządu Stoczni, określone były przesłanki realizacji układu. Nie były one na tyle przekonujące dla Sędziego Komisarza skoro do przeprowadzenia tej operacji nie doszło. Podejmując decyzję o sprzedaży przedsiębiorstwa Stoczni, Sędzia Komisarz dokonał wyboru najkorzystniejszej oferty. MSP nie ma podstaw do kwestionowania tej transakcji, szczególnie w okolicznościach, gdy następstwem może być kontynuowanie działalności gospodarczej, gwarancje utrzymania profilu produkcji, zatrudnienia i ponoszenia nakładów inwestycyjnych.
4. W sprawie sposobu prywatyzacji Stoczni Gdańskiej odbyły się 2-krotnie spotkania ekspertów. Większość ekspertów bardzo sceptycznie wypowiadała się na temat przeprowadzenia układu, w ramach toczącego się postępowania upadłościowego. Ich zdaniem, podstawą prac nad układem było uzyskanie zgody wierzycieli uprzywilejowanych. Ponieważ wierzyciele odmówili zgody, prace nad układem stały się bezcelowe.
5. Minister SP i inni przedstawiciele Rządu wielokrotnie podkreślali, odpowiednio to uzasadniając, że wszelkie decyzje w sprawie Stoczni podejmowane były z uwzględnieniem celowości prowadzenia racjonalnej produkcji okrętowej w Stoczni Gdańskiej i potrzeb pracowników tego Zakładu. Patrzenie na Stocznnię wyłącznie poprzez pryzmat historycznych wydarzeń jakie dokonały się w kolebce Solidarności nie powinno przysłańać współczesnych dylematów związanych z

kontynuowaniem produkcji w bliskości sali BHP. Pragniemy wierzyć, że decyzje które zapadły we wrześniu br. w niczym nie dezawuuują etosu Solidarności, a być może wyznaczają mu nowe symboliczne znaczenie.

6. Od chwili podpisania umowy sprzedaży Stoczni Gdańskiej oraz od momentu przejęcia przedsiębiorstwa przez TKS SA, podmiot ten oraz Stocznia Gdynia SA są odpowiedzialne za wszelkie decyzje dotyczące dalszej budowy statków w Stoczni Gdańskiej.
7. W dniu 1 grudnia 1999 r. Minister SP, w uzgodnieniu z Ministrem Transportu i Gospodarki Morskiej, zezwolił na przeniesienie na TKS SA praw użytkowania wieczystego gruntów oraz własności budynków będących przedmiotem umowy zawartej przez Syndyka Masy Upadłości Stoczni Gdańskiej. Tym samym najważniejszy etap prowadzonego od sierpnia 1996 r. postępowania upadłościowego został osiągnięty. Stocznia Gdańska znalazła nowego właściciela, gotowego przejąć odpowiedzialność za dalsze jej istnienie i rozwój. Przesłankami udzielenia zezwolenia były m.in.
  - szansa na uzyskanie solidnego, branżowego inwestora dla Stoczni,
  - konieczność racjonalnego zadysponowania majątkiem Stoczni,
  - zapobieżenie utracie pracy przez stoczniovców.
  - zapobieżenie całkowitemu załamaniu w działalności gospodarczej Stoczni.

Powstrzymanie się z wydaniem decyzji lub wydanie decyzji negatywnej powodowało nieskuteczność umowy oraz konieczność powtórzenia całej procedury sprzedaży od początku. Odmowa wyrażenia zgody zablokowałaby sprzedaż, nie oznaczałaby jednak automatycznego wszczęcia postępowania układowego w ramach upadłości, bo decyzje w tym zakresie należały do wierzycieli, Sądu i Sędziego Komisarza.

W dniu 16 lutego 1999 r. Rada Ministrów zaakceptowała opracowany dokument przez Ministra SP i przyjęła stanowisko wobec dezyderatu nr 4 Komisji Skarbu Państwa, Uwłaszczenia i Prywatyzacji. W swym stanowisku Rząd podkreślił, że zła sytuacja Stoczni Gdańskiej, poprzedzająca obecne decyzje w jej sprawie, wynikała z błędów i zaniechań w minionym okresie. W wyniku decyzji Ministra SP i dojścia do skutku umowy sprzedaży Przedsiębiorstwa, Stocznia Gdańska znalazła nowego właściciela, który zapewni rozwój i weźmie odpowiedzialność za dalsze jej funkcjonowanie. Takie rozwiązanie było podyktowane zarówno koniecznością pozyskania inwestora jak i czynnikiem czasu, którego upływ powodowałby stan zawieszenia, groźny dla pracowników i dla jej mienia. Rada Ministrów upoważniła

Ministra SP do skierowania dokumentu do Sejmu i jego zaprezentowania na forum Komisji Skarbu Państwa, Uwłaszczenia i Prywatyzacji.

6. Udział pracowników w prywatyzacji Stoczni Gdynia SA

6.1. Nieodpłatne udostępnienie akcji

W dniu 27 października 1997 r. została zawarta umowa pomiędzy Skarbem Państwa, reprezentowanym przez Ministra SP, a Zarządem Spółki. Przedmiotem umowy było nieodpłatne wykonanie przez Spółkę czynności technicznych związanych z nieodpłatnym udostępnieniem pracownikom i b. pracownikom akcji Spółki należących do Skarbu Państwa. Podstawę prawną uprawnień pracowniczych oraz procedury ich wykonania stanowiły ustawa o komercjalizacji oraz rozporządzenie Ministra SP z dnia 3 kwietnia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalania liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych pracowników.³⁰ W październiku 1997 r. ustalono listę 7.717 uprawnionych pracowników i b. pracowników, pomiędzy których rozdzielono 1.875.000 akcji, tj. 15% kapitału akcyjnego Spółki. Do dnia 8 kwietnia 1998 r. zawarto umowy z 7.267 pracownikami, którym nieodpłatnie udostępniono 1.803.194 akcji. Z powodu śmierci 24 pracowników oraz niestawienia się w celu zawarcia umów przez 426 osób, z przewidzianego dla pracowników pakietu, nie udostępniono łącznie 71.806 akcji, tj. 3,82%.

Proces nieodpłatnego udostępniania akcji został pozytywnie oceniony przez przedstawicieli pracowników w Radzie Nadzorczej. Krytycznie natomiast oceniono mechanizmy ustawowe, dotyczące relacji podziału akcji pomiędzy obecnych i b. pracowników. W wyniku dokonanego podziału, ponad 60% akcji przeznaczonych dla załogi trafiło do b. pracowników Stoczni, natomiast młodzi pracownicy, z 5-6 letnim stażem, nie otrzymali akcji.

6.2. Inne formy uwłaszczenia pracowników

W dniu 29 października 1997 r. Prezes Zarządu Stoczni p. J.M.Sz., przedstawił Radzie Nadzorczej, projekt "Porozumienia" pomiędzy akcjonariuszami SFI SA, a związkami zawodowymi działającymi w Stoczni. Przedmiotem "Porozumienia" było uzgodnienie strategii uwłaszczenia pracowników Stoczni, poprzez przeznaczenie dla nich akcji Stoczni, nabytych przez SFI SA od banków. W projekcie "Porozumienia" zaznaczono m.in., że:

---

³⁰ Dz. U. Nr 3 poz. 195.

- głównym motywem zakupu od banków 39,13% akcji Stoczni przez SFI SA była chęć przeprowadzenia uwłaszczenia załogi i kierownictwa Stoczni, zgodnie z ogólnymi tendencjami, praktykowanymi w polskim przemyśle stoczniowym,
- uwłaszczenie ma zapewnić istnienie w strukturze akcjonariatu Stoczni, stabilnej reprezentacji załogi i kierownictwa,
- *“...w okresie 2-3 lat (wejście na giełdę, bądź możliwość realizacji opcji wobec inwestora strategicznego) obrót akcjami będzie ograniczony. Dlatego załoga Stoczni otrzyma akcje Funduszu, które w momencie realizacji ścieżki wyjścia zostaną wymienione na akcje Stoczni w relacji 1:1”.*

Realizacja porozumienia, zawartego w dniu 2 lutego 1999 r., powinna rozpocząć się w II półroczu 1999 r. Oprócz zasad udostępniania akcji pracownikom, “Porozumienie” przewidywało udział przedstawicieli związków zawodowych działających w Stoczni w Radzie Nadzorczej SFI SA. Porozumienie nie zawierało wiążących uzgodnień w sprawie wykorzystywania środków finansowych Stoczni w przewidywanym procesie uwłaszczania pracowników przy udziale SFI SA.

III. POSTĘPOWANIE KONTROLNE I DZIAŁANIA PODJĘTE PO ZAKOŃCZENIU KONTROLI

Zasięganie informacji, Na podstawie art. 29 ust. 2 lit. f ustawy o NIK, **żądanie wyjaśnień** kontrolerzy zasięgaliby informacji w jednostkach nie objętych kontrolą, bądź żądali wyjaśnień od pracowników tych jednostek. Kontrolerzy NIK zwracali się m.in. do:

- Sądu Rejonowego w Gdańsku o wydanie odpisów dokumentów rejestrowych dotyczących TKS SA i Spółki Stocznia Gdańska - Grupa Stoczni Gdynia SA,
- Sądu Rejonowego dla m. Warszawy o wydanie odpisów dokumentów rejestrowych dotyczących SFI SA i Spółki EVIP Progress SA,
- Syndyka Masy Upadłości Stoczni Gdańskiej o informacje i wydanie dokumentów dotyczących prowadzonego procesu upadłościowego i sprzedaży przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej SA w upadłości,
- Sędziego Komisarza o wydanie odpisów postanowień Sądu w sprawie Stoczni Gdańskiej w upadłości oraz kopii protokołu z wyboru najkorzystniejszej oferty sprzedaży Stoczni Gdańskiej,
- Sądu Rejonowego w Gdańsku o wydanie odpisów dokumentów rejestrowych dotyczących Stoczni Gdynia SA,

- Sądu Rejonowego w Radomiu o wydanie odpisów dokumentów rejestrowych dotyczących Spółki “Synergia 99” Sp. z oo.,
- Dyrektora Generalnego w Ministerstwie Gospodarki o udzielenie informacji i wydanie dokumentów dotyczących analiz, ocen i propozycji prywatyzacyjnych Ministerstwa Gospodarki względem Stoczni Gdynia SA i Stoczni Gdańskiej SA w upadłości,
- 5 przedstawicieli Skarbu Państwa - członków Rady Nadzorczej Stoczni Gdynia SA, w sprawie wykonywania przez nich obowiązków w Radzie oraz o udostępnienie dokumentów z działalności Rady Nadzorczej (m.in. uchwał i protokołów z posiedzeń).

**Przesłuchania
świadków**

W trakcie kontroli MSP, dotyczącej sprawowania nadzoru przedstawicieli Skarbu Państwa nad działalnością Stoczni Gdynia SA dokonano, w trybie art. 42 ustawy o NIK, przesłuchań 2 osób, przedstawicieli pracowników Stoczni Gdynia SA w Radzie Nadzorczej. Przedmiotem przesłuchań były sprawy:

- uwłaszczenia pracowników Stoczni na akcjach Stoczni będących własnością Skarbu Państwa i na akcjach Stoczni nabytych przez Stoczniowy Fundusz Inwestycyjny,
- wykonywania przez świadków obowiązków w Radzie Nadzorczej,
- ocen dotyczących działalności Stoczni Gdynia SA,
- ocen dotyczących zakupu przedsiębiorstwa Stoczni Gdańskiej SA w upadłości,
- ocen dotyczących działalności spółek: TKS SA, “Synergia 99” Sp. z o.o. i SFI SA.

W związku z ustaleniami kontroli, Najwyższa Izba Kontroli skierowała w dniu 1 lipca 1999 r. wystąpienie pokontrolne do Ministra SP. W wystąpieniu zawarte zostały oceny kontrolowanych zjawisk oraz przedstawiono uwagi i wnioski pokontrolne w celu wyeliminowania występujących nieprawidłowości i poprawy skuteczności działania osób sprawujących nadzór nad działalnością Stoczni Gdynia SA.

**Zastrzeżenia do
wystąpienia
pokontrolnego
Postępowanie
pokontrolne**

Do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli wpłynęły w dniu 8 lipca 1999 r. zastrzeżenia Ministra SP do oceny NIK, zawartej w wystąpieniu pokontrolnym, wskazującej na naruszenie przepisów tzw. ustawy antykorupcyjnej. Ocena NIK wynikała z zatrudnienia i pracy p. K.H.K na stanowisku Dyrektora Spółek Strategicznych i Instytucji Finansowych MSP w czasie pełnienia przez ww. funkcji członka Rady Nadzorczej Stoczni Gdynia SA z rekomendacji prywatnej Spółki - SFI SA.

Minister SP, nie uwzględniając faktu pełnienia przez p. K.H.K funkcji Przewodniczącego Rady Nadzorczej Stoczni Gdynia SA do 17 października 1998 r. oraz członkostwa w tej Radzie co najmniej do końca 1999 r. uznał, że po złożeniu Sekretarzowi Stanu w MSP przez p. K.H.K oświadczenia o rezygnacji w dniu 29 czerwca 1998 r. z funkcji Przewodniczącego Rady, dopełnione zostały obowiązki określone ww. ustawą.

Uchwałą nr 46/99 z dnia 28 lipca 1999 r., Kolegium Najwyższej Izby Kontroli oddaliło zastrzeżenie Ministra SP w całości.

Dyrektor
Departamentu Skarbu Państwa i Prywatyzacji

Ryszard Szyc

Zatwierdzam:
Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Jacek Uczkiewicz

Warszawa, dnia 19 stycznia 2000 r.